

Predmet IT-98-32-A, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića

Transkripcija i redaktura transkripta: Fond za humanitarno pravo, 15.decembar 2005.

Sreda, 9. oktobar 2001.

Svedok Ivan De Grav

Svedok VG-84

Svedok Iv Roj

Otvorena sednica

Optuženi je pristupio Sudu

Početak u 9.30 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA HANT: Molim vas, najavite Predmet.

sekretar: *Predmet IT-98-32-T, Tužilac protiv Mitra Vasiljevića.*

SUDIJA HANT: Gospodine Grum (Groome)?

TUŽILAC GRUM: Imam napomenu za transkript, časni Sude. Prekidamo ispitivanje ... (*izbrisano po nalogu Pretresnog veća*) ... izvinjavam se, svedoka.

SUDIJA HANT: 84.

TUŽILAC GRUM: Svedok 84. Tužilaštvo poziva doktora de Grava (Yvan de Grave).

SUDIJA HANT: Doktore, ustanite, molim vas, i pročitajte svečanu zakletvu sa formulara koji vam daje sudski poslužitelj.

SVEDOK DE GRAV: Svečano izjavljujem da ću da govorim istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HANT: Izvolite sedite, doktore. Gospodine Grum, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore De Grav, recite nešto o svom obrazovanju za Pretresno veće.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ja sam počeo kao građevinski inženjer. Onda sam prekinuo taj studij kako bih počeo da se bavim medicinom. Ja sam bio lekar opšte prakse do, otprilike, osamdesetih godina. Dakle, prekidam odgovor kako bih dozvolio prevodiocu da prevede. Recite kada želite da nastavim.

prevodioci: Izvolite, nastavite.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Dakle, bavio sam se opštom praksom do osamdesetih godina. Nakon toga, bio sam, u više navrata, pozivan kao veštak pred sudove, najpre za manje slučajeve, a kasnije i za važnije. Predavao sam tri godine neurologiju, i do sada imam šest različitih diploma, a zadnja je iz krivičnog prava, te iz sudske medicine koju mi je dodelio Univerzitet u Gentu (The University of Gent) pre dve godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi bili pozvani da budete veštak pred sudom?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne izričito. Od mene se tražilo da napravim određeno veštačenje pred sudom. Ali u funkciji eksperta suda ... Ja se nikada nisam takvim smatrao. Kada mi bilo ko ili bilo šta postavi pitanje, ja na to pitanje moram da odgovorim najbolje što mogu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Recite nam, molim vas, koliko ste puta, otprilike, davali svoja stručna mišljenja pred belgijskim sudovima?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Uopšteno govoreći, pred sudom se daje službeno, odnosno, pismeno mišljenje. Mislim da, u proseku, dobijam dva i po veštačenja nedeljno, a dobijam i druge zadatke, kada se radi, recimo, o arbitražama ili davanju mišljenja. Ali direktno za sudove, to je, u proseku, dva i po puta nedeljno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre današnjeg dana, da li je od vas traženo da date stručno medicinsko mišljenje pred ovim Međunarodnim sudom?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da. Ja sam bio pozvan u jednom prethodnom slučaju, odnosno, bio sam sudski veštak sa jednim kolegom iz Srbije, Đukićem. Dakle, ovo je moje drugo svedočenje pred ovim Međunarodnim sudom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete kakvo iskustvo imate u ispitivanju i poređenju radioloških, odnosno, rendgenskih snimaka?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: U mome svakodnevnom poslu, uobičajeno je da nam donose rendgenske snimke u kojima nedostaju svi protokoli. Takoreći, to je klasični metod da bi se izvršila opstrukcija. U drugim slučajevima, postoje dosijea koja su pokrivena medicinskom tajnom, gde dobijate neke konkretne elemente,

rendgenske snimke, bez ičega. Izveštaji se, dakle, nalaze u dosijeima. Mi zapravo radimo tako što se stalno dižemo i padamo, čitajući rendgenske snimke bez protokola. To ne donosi samo veštinu čitanja i tumačenja rendgenskih snimaka, već se pravi i jedan sud o kvalitetu, a ponekad i o načinu, tehnici, kojom su ti snimci načinjeni.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li pozivani da svedočite, odnosno, date stručno mišljenje o tumačenju i poređenju rendgenskih snimaka?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To mi je svakodnevni posao. Ja mislim da mogu da kažem da su većina sudskih sporova, zapravo, sporovi koji se tiču motoričkih mogućnosti, i može, dakle, da se kaže da gotovo nema sudsko-medicinskog dosijea bez rendgenskog snimka. Potrebno je, skoro uvek, da se oni protumače, no ekspertiza koja se sastoji isključivo od rendgenskih snimaka pojavila se po prvi put u mom poslu. Uglavnom, to je deo mog posla koji proizlazi iz veštačenja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je, prošle godine, od vas traženo da date svoje stručno mišljenje u ovom predmetu, dakle, tužlac protiv Mitra Vasiljevića?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da. Od mene se tražilo da uzmem u razmatranje slučaj gospodina Mitra Vasiljevića, da napravim komparativne rendgenske snimke sa onima koji su već bili doneseni. Prvi element, koji mi je skrenuo pažnju, bio je da sam se našao pred snimcima nekih različitih osoba. Dakle, nije bilo sličnosti, a nije bilo nikakvog načina da se uporede. Uostalom, moje zaključke sam dao u svom prvom izveštaju.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se od vas tražilo da uporedite rendgenski snimak, navodno snimljen 1992. godine, sa onim koji je napravljen ovde, u pritvorskoj jedinici u Holandiji (Holland)?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Tako je, od mene je traženo da napravim poređenje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam istražitelj Iv Roj (Yves Roy) iz Tužilaštva dao rendgenski snimak na kojem je pisalo ime Mitra Vasiljevića i datum 14. juni 1992. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, ja sam od gospodina Roja dobio dva rendgenska snimka da uporedim.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, pitam se zašto mi govorimo o rendgenskim snimcima od prošle godine. Uprkos tome što doktor kaže, prilično uvereno, da je dobio snimke dve različite osobe, on je nastavio sa kritikom kvaliteta tog snimka. Zato je drugi snimak i napravljen.

TUŽILAC GRUM: Da. Ja ga sada pitam za rendgenski snimak iz 1992. godine, časni Sude.

SUDIJA HANT: Da, ali malo sam zabrinut da smo se zaglavali u prošloj godini.

TUŽILAC GRUM: Uveravam vas da to nije slučaj. Uskoro ću da se posvetim samo tom rendgenskom snimku koji je nedavno napravljen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi ... Dakle, tokom ostatka vašeg svedočenja, molim vas da rendgeski snimak napravljen 1992. godine zovete rendgenskim snimkom iz 1992. godine. Ja vam sada postavljam pitanje da li ste vi bili u posedu tog rendgenskog snimka otkako vam ga je dao istražitelj Roj?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Imam ih ovde, kod sebe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste vi bili u posedu tog snimka otkako vam je on dat?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, dali su mi dva snimka. Ovaj je bio onaj koji je ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jedini snimak koji vam je dao gospodina Roja i o kojem ću da govorim je redgenski snimak na kojem piše Mitar Vasiljević, 14. juni 1992. I to je taj koji sada držite u ruci, zar ne?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, želim da predložim ovaj snimak kao dokazni predmet Tužilaštva 151.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li prigovor?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Ovo će da bude dokazni predmet 151.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, da li ste vi, lično, izvršili pregled gospodina Vasiljevića, 15. avgusta ove godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da. Ja sam pregledao gospodina Vasiljevića. Razgovarao sam s njim, postavio sam mu pitanja, obavio sam pregled i pomagao mi je doktor Bolen (Bollen) kako bismo napravili nove rendgenske snimke sa ... Pod kontrolom skopije, koje imam ispred sebe.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li su, u sklopu tog pregleda, napravljeni novi rendgenski snimci noge gospodina Vasiljevića?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Mi smo pokušali da napravimo naše snimke u istom okviru kao ove, koje imam ovde na skopiji, gde sam stavio prst. Dakle, pod kontrolom skopije. I uradili smo ovaj, ne znam da li se dobro vidi, ali to su rendgenski snimci čije sam fotografije uključio u svoj izveštaj. Postoji, takođe, jedna razlika kod snimaka koje sam ponovo napravio, svi snimci sadrže jedan element po kojem su prepoznatljivi. Dakle, vi vidite moje ime i datum. I sve je to uobičajeno. To je element koji se ne nalazi ni na jednom drugom.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore de Grav, izgleda da ste vi napravili mnogo snimaka. Jeste li pokušali da postavite nogu gospodina Vasiljevića na takav način da dobijete rendgenski snimak koji je bio najpogodniji za poređenje sa snimkom iz 1992. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Upravo tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da sada odložite te druge snimke i da samo izdvojite rendgenski snimak položaja gospodina Vasiljevića, koji je nasličniji ovom snimku iz 1992. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To su ovi ovde ali, čujte, ja ovde ne posedujem kopiju kako bih je bolje osvetlio. Dakle, radi se o ovoj ovde i onoj tamo da se napravi poređenje, i zatim imamo snimke iz profila, ove ovde.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. Dakle, postoje dva rendgenska snimka koji najbolje simuliraju položaj noge iz 1992. godine. Da li je to tačno?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM: U redu. Zamolio bih, sada, da se ovi rendgenski snimci označe brojem Tužilaštva 21, i predložio bih da se uvrste kao dokazni predmet u spis.

SUDIJA HANT: Zašto imamo tako različite brojeve, gospodine Grum, 21 i 151?

TUŽILAC GRUM: To je sistem brojeva koji ... brojni red po kojem su, prvobitno, zamišljeni da se ...

SUDIJA HANT: Ima li prigovora, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Dakle, postoje dva rendgenska snimka, koji su snimljeni 2001. godine. Je li tako?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude, 15. avgusta.

SUDIJA HANT: To će da bude dokazni predmet P21. A sada za naše potrebe, jer ono što vidimo na grafoskopu ne predstavlja ništa, zamoliću da nam se kaže na kojoj strani doktorovog izveštaja se nalaze reprodukcije snimaka u boji?

TUŽILAC GRUM: Svakako, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, zamoliću vas ako možete da odložite druge snimke po strani?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja sam dao predstavniku Sekretarijata (Registry) kopije ovog izveštaja. Da li bi Sud želeo da se one razdele ili je Sud već u posedu doktorovog izveštaja?

SUDIJA HANT: Ja sam se nadao da ćete da dobijete svedočenje, bez osvrtnja na sam sadržaj tog izveštaja, jer kako sam vam već spomenuo juče, on nije napisan tako da bude od velike pomoći. Ali dodaci, aneksi u tom izveštaju bili bi od pomoći, jer možemo da radimo na osnovu njih, a ne da pokušavamo da vidimo nešto na grafoskopu.

TUŽILAC GRUM: U redu. Zamoliću, onda, da se to sada razdeli.

SUDIJA HANT: Ja bih želeo da znam koje dve od ovih snimaka su kopije dokaznog predmeta 21?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, zamoliću vas da pogledate primerak vašeg izveštaja, koji ste upravo dobili, i da pogledate dokument broj 35, to jest fotokopiju vašeg originalog izveštaja.

SUDIJA HANT: Oprostite, ali sada govorite o nekom dokumentu broj 35.

TUŽILAC GRUM: To je dokument koji sam, upravo, dao Sudu.

SUDIJA HANT: U redu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, molim vas da nam kažete na kojoj strani se nalazi ono što zovemo snimak iz 1992. godine. Da li postoji fotografija ili reprodukcija tog rendgenskog snimka u vašem izveštaju, i ukoliko postoji, recite nam na kojoj je strani?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ono što ste mi vi dostavili, dakle, moj drugi izveštaj. Originalne slike sam uključio u svoj prvi izveštaj, koji nosi datum 27. mart. Dakle, tu imamo jednu kopiju originala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, stavite to na grafoskop. Mislim da ćemo moći to jasno da vidimo na grafoskopu.

SUDIJA HANT: Malo sam zbunjen doktorovim odgovorom. On nam je dao jedan izveštaj prošle, 2000. godine. Mislio sam da je taj izveštaj napisan pre nego što je on ponovo napravio rendgendke snimke ove godine.

TUŽILAC GRUM: On, sada, govori o snimcima iz 1992. godine, časni Sude, za koje kaže da ih nije uključio u izveštaj koji je pred vama, već u prvi izveštaj. On ima jako dobru reprodukciju tamo, tako da ćemo moći da je vidimo na grafoskopu, i predložio bih ...

SUDIJA HANT: To je, onda, kopija dokaznog predmeta 151? je li ova?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Ja sam pitao za dokazni predmet 21. Doći ćemo i do njega konačno, zar ne?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Dakle, ovo je dokazni predmet 151. Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, rendgenski snimak koji je snimljen 15. avgusta 2001. godine, možemo li, od ovog trenutka, da ga nazivamo rendgenskim snimkom iz 2001. godine. Zamoliću vas da nam kažete na kojoj stranici vašeg izveštaja se nalazi reprodukcija tog rendgenskog snimka?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Sve su slike reprodukovane u dodatku mog izveštaju, dakle, u aneksu, i to na strani 12. To je, dakle, jedan detalj pete. Na stranici 13, reč je o poređenju plana preloma. Stranica 14 pokazuje slike koje mogu da se uporede sa slikama iz 1992. godine. Ostale slike su kontrolni rendgenski snimci. Stranica 16 pokazuje da nije bilo drugih naknadnih intervencija, znači klasičnih. Stranica 17 je studija opštih varijacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je tačno, doktore, da je rendgesnki snimak, koji je sada dokazni predmet Tužilaštva 21, reprodukovan na strani 14 vašeg izveštaja?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Molim vas, ponovite mi pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, mi želimo da znamo gde možemo da nađemo kopiju, to jest reprodukciju dva rendgenska snimka, koje ste vi identifikovali

i koji su postali dokazni predmet 21. Mislim da su oni na grafoskopu pored vas. Želimo da ih vidimo u dokumentu, tako da možemo da pratimo. Na kojoj strani vašeg poslednjeg izveštaja možemo da nađemo reprodukciju tih snimaka?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Na stranici 14.

SUDIJA HANT: 14.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, na grafoskopu ne možemo da vidimo sam rendgenski snimak. Zamoliću vas da stavite vašu reprodukciju dokaznog predmeta 21 na grafoskop i to pored reprodukcije rendgenskog snimka iz 1992. godine. Da li možete da stavite obe ove reprodukcije na grafoskop, jednu pored druge?

SUDIJA HANT: Sačekajte jedan treuntak, gospodine Grum. Žao mi je, ali mislim da još uvek nismo dobili odgovor na pitanje koje želimo da saznamo. Koliko sam video, postoje dva rendgenska snimka, koji su postali dokazni predmet 21. E sada, dokument na stranici 14, o kojem je doktor govorio, izgleda da pokazuje samo jedan snimak, a ne dva. Postoje dva posebna rendgenska snimka.

TUŽILAC GRUM: Videću da li mogu to da razjasnim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, na stranici 14 vašeg izveštaja, vi sada u ruci držite original dokumenta ili dokazni predmet 21. Tu postoje dve slike ili dve ekspozicije jednog rendgenskog snimka, je li tako?

SUDIJA HANT: Da. Zar nije bila još jedna ono što bih ja nazvao pola tog lista, koji je doktor imao?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je to što držite u ruci rendgenski snimak, snimljen u avgustu 2001. godine, koji je najpodesniji za poređenje sa rendgenskim snimkom iz 1992. godine? Da li je on najpogodniji za poređenje? Odgovorite, molim vas, sa da ili ne.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, da. To je najbolji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li on sadrži dve ekspozicije noge?

SUDIJA HANT: Jasno je da sadrži, ali, gospodine Grum, ono što ja hoću da znam je da li je dokazni predmet 21 samo taj jedan list rendgenskog snimka sa dve ekspozicije na njemu?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. To smo hteli da znamo, jer je tamo bilo još pola lista i mislio sam da ga doktor drži u ruci zajedno sa ovim. Možda je podigao i rendgesnki snimak iz 1992. godine. Ne znam tačno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, molim vas, sledite moje instrukcije što se tiče grafoskopa ...

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Evo 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, molim vas, stavite reprodukciju snimka iz 1992. godine na grafoskop. Stavite je, molim vas, pored reprodukcije rendgenskog snimka iz 2001. godine.

TUŽILAC GRUM: Zamoliću tehničku službu da nam to malo zumira, tako da možemo da vidimo oba snimka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, jeste li izvršili poređenje rendgenskog snimka iz 1992. godine sa onim iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postaviću vam, prvo, nekoliko pitanja u vezi s njima. Jeste li vi uporedili fibulu, odnosno, manju kost leve potkolenice na ova dva rendgenska snimka? Da li ste uporedili te dve kosti?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, ja sam ih uporedio. Upravo sam ... No, ne treba zaboraviti da reprodukcija slika nije tako laka. Naravno, imam rendgenske snimke ovde, pored sebe. Ali možemo da vidimo na slikama ... Ali ovde imam originalne rendgenske snimke. Možemo da vidimo da je fibula nedirnutu. Nema preloma, i ovde, ova fibula je deformisana i okrenuta je prema spolja, i da je sadržaj, odnosno, koštana srž, tako reći sunderasta, a i to je, takođe, različito. Imam ovde rendgenske snimke, koji mogu da potvrde razliku. To se odnosi na fibulu.

SUDIJA HANT: Samo trenutak, jer treba da budemo u stanju ovo i kasnije da protumačimo. Dakle deformirana kost o kojoj govorite, doktore, to jest koju sada pokazujete, ona je na snimku iz 2001. godine, je li tako?

SVEDOK DE GRAV: Ovo je iz 2001. godine, a ovo je iz 1992. godine.

SUDIJA HANT: Da. Ali doktore, kada kažete "ovo" i "ovo", to sve ulazi u transkript. Mi treba da smo u stanju da ovo čitamo i kasnije i da shvatimo o čemu govorite. Vi ste rekli, dakle, da ste uporedili dve fibule. Fibula iz 1992. godine ne pokazuje nikakvu povredu, ali je fibula iz 2001. godine deformisana, je li tako?

SVEDOK DE GRAV: Da.

SUDIJA HANT: Hvala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, molim vas da uzmete olovku koja se nalazi ispred vas i da na reprodukciju, koja pokazuje snimak iz 1992. godine, napišete 1992. Imate olovku na stolu, ispred vas.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A na drugom rendgenskom snimku napišete 2001. Doktore, molim vas da pogledate šta ste napisali na ovoj slici, koja je bliže vama.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Na rendgenskom snimku?

SUDIJA HANT: Plašim se da je doktor pogrešno napisao godinu. Napisao je 1982, trebalo bi da bude 1992.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, molim vas da napišete 1992 na rendgenskom snimku ili na reprodukciji koja se nalazi levo od vas . A sada ću da vas zamolim da na rendgenskom snimku ili na reprodukciji rendgenskog snimka iz 2001. godine zaokružite deformitet o kome ste nam upravo govorili?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li, sada, da zaokružite isto mesto na rendgenskom snimku iz 1992. godine, gde ne postoji takva deformacija?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, jeste li, takođe, pregledali tibiju, odnosno, širu kost potkolenice?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, jesam pregledao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete šta ste konstatovali poređenjem tibije na snimku iz 1992. godine sa snimkom 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ovde imam neke snimke, ali imamo i snimke koji su napravljeni na drugom mestu i koji mogu da objasne ili da potvrde. Uzmimo ovaj iz 1992. godine. Vi imate prelom koji ide iz ove tačke do one, gledano sa strane: ovo je snimano pod ovim uglom, kao što možete da vidite. Ovde, takođe, spreda gledano, imate donji i gornji kraj, i imate ovaj pravac. Ako pogledate prelom iz 1992. godine, on je u obliku spirale. To je klasični prelom, koji se, na primer, događa fudbalerima, čija je noga fiksirana petom, kada napravi piruetu. To je, takođe, klasičan prelom kod skijaša, kod žena koje hodaju ulicom i čija se potpetica zaglavi između kamenja i kada padnu. To je prelom u obliku spirale. Ako pogledamo prelom iz 2001. godine, vidite, ali to možemo da vidimo na drugom rendgenskom snimku koji se nalazi ovde ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Pre nego što uklonite bilo koje snimke, hteo bih da vam postavim još nekoliko pitanja o tom rendgenskom snimku.

SUDIJA HANT: Pre nego što nastavite, doktor je, upravo, rekao nešto vrlo bitno. Kada ste tražili od njega da odabere one snimke koji omogućavaju da se izvrši poređenje na najbolji način, na levoj strani imamo snimak iz 1992. godine koji je jasno da je napravljen sa strane, a ne spreda, dok dva snimka, koja vidimo u dokumentu označenim 2001, jesu snimci, čak se i meni čini, koji su napravljeni spreda. Dakle, da li bi bilo moguće da sada dobijemo te anekse iz njegovog izveštaja, gde se vidi snimak sa strane što bi nam omogućilo da uporedimo snimak iz 1992. godine koji imamo ovde sa leve strane?

TUŽILAC GRUM: Da, svakako, časni Sude. Želim samo da doktor obeleži nekoliko ...

SUDIJA HANT: Molim vas, pre nego što to uradite, hteo bih samo da tačno postavimo dokazne predmete, a onda možemo da pustimo doktora da ... zato što on želi da pomene brojeve različitih rendgenskih snimaka kako bi nam objasnio promene. A ja mislim da njih sve treba da uvrstimo kao dokazne predmete.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ova reprodukcija sa desne strane, gde ste zaokružili deformaciju na fibuli, zamoliću vas da napišete broj 1 na dnu. To ćemo zvati prvim rendgenskim snimkom o kojem govorite tokom vašeg svedočenja. Dakle, napišite, molim vas, broj 1 na dnu rendgenskog snimka sa desne strane.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li postoji još neki rendgenski snimak, koji ste vi snimili i koji je pogodniji za poređenje šire kosti ili tibije na nozi? Molim vas, odgovorite sa da ili ne, za zapisnik.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Što se tiče fibule, ono što ste me malopre pitali, ovde imate pogled sa strane: to je ovaj ovde. Zato što, ali pazite, ovaj rendgenski snimak je leva noga i desna noga. Ovde, takođe, leva – desna. A što se tiče fibule, onoga što ste me malopre pitali, ovde, vidite diskontinuitet. Ovde je, zaista, puklo ovako i ovako i ovako.

SUDIJA HANT: Možemo li da dobijemo broj stranice u vašem izveštaju, doktore?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, na kojoj stranici u aneksu se nalazi ovaj novi snimak koji nam sada pokazujete?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Stranica 15. Sve su stranice označene brojem.

SUDIJA HANT: Dobro, 15.

SVEDOK DE GRAV: Stranica broj 15. Ne možemo da pogrešimo. Svaki list je obeležen brojem, tako da ne možemo da se prevarimo.

SUDIJA HANT: Samo trenutak, molim vas. Ne možemo da pročitamo broj na dnu dokumenta koji imate pred sobom. Zato vas to i pitam. Dakle, vi nam kažete da je to broj 15. To je sve što nam zasad treba. Možemo li ovo, na neki način, da obeležimo kao dokazni predmet?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. Zamolio bih da se onaj prvi o kojem je govorio, koji je obeležen 2001, i gde je zaokružen broj 1, uvrsti u spis kao dokazni predmet Tužilaštva 21.1.

SUDIJA HANT: Dakle, to će da promeni broj 21 u 21-1.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pre nego što bilo šta obeležite na snimku, zamolio bih vas da napižete 2001 na dnu. Vidim da ste to već uradili.

TUŽILAC GRUM: Zamolio bih, časni Sude, da se ovaj dokument usvoji kao dokazni predmet Tužilaštva broj 21-2.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li prigovor?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Dokazni predmet P21-2.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pre nego što bilo šta obeležite, zamoliću vas da se vratite na rendgenski snimak iz 1992. godine i da povučete jednu horizontalnu liniju da nam označite gde je najniža tačka gde završava fraktura na potkolenici? Molim vas, uradite to sa plavom olovkom, na snimku iz 1992. godine. Na snimku iz 1992. godine.

SUDIJA HANT: Doktore, vi obeležavate pogrešni snimak. Vidite li gde je onaj iz 1992. godine? Da, taj.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada vas molim da označite najvišu tačku tog preloma. U redu. Zamoliću vas sada da povučete liniju koja je paralelna sa frakturom kako bi označili pod kojim uglom je došlo do frakture ...

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: ... na snimku iz 1992. godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da odgovorim na vaše pitanje, na stranici 13, mog izveštaja, nalazi se plan rendgenskih snimaka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Plan ovog preloma iz 1992. godine prati ovu liniju. Plan preloma, koji sam snimio 15. avgusta, prati ovu liniju.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, možemo li da usvojimo stranicu 13 aneksa kao dokazni predmet Tužilaštva 21-3?

SUDIJA HANT: To je stranica 13. Ima li prigovora od strane gospodina Domazeta?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Na žalost, na kopijama dokumenata, koje ja imam, ovo je stranica 11, ali očigledno je da je to isti dokument. Dakle, to će da bude dokazni predmet Tužilaštva P21-3.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, molim vas da nam pokažete sa pokazivačem ugao preloma, koji ste vi zapazili na rendgenskom snimku iz 1992 godine. Na stranici 13 vašeg aneksa.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To je, dakle, ovde. To je, dakle, taj ugao. Potrebna vam je jedna sprava da izmerite stepene. Učenici, mala deca je imaju u svojim školskim torbama. Odgovoriću vam na pitanje vezano za ugao. To su uglovi. To je, dakle, jedan prosek koji sam izračunao oslanjajući se na rendgesnki snimak. Ugao, u stvarnosti, treba da se shvati trodimenzionalno. Ali ovde, ne postavlja se pitanje za samo nekoliko stepeni. To je, dakle, celokupnost plana. Rekao bih da nema ... Ovde, u medicini, ne govorimo o uglu, već o planu, i to tako reći o horizontalnom planu, i na rendgenskim snimcima koje sam snimio 15. avgusta, radi se o planu koji je vertikalalan. To je, dakle ... Međutim, nisam govorio o stepenima.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamoliću vas da postavite svoju olovku po planu frakture, koji ste vi zapazili na snimku iz 2001. godine. A sada, molim vas, pomaknite olovku paralelno sa uglom preloma na rendgenskom snimku iz 1992 godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu. Molim vas da uklonite dokazni predmet 21.3 sa grafoskopa. Možete li da skinete stranicu 13 vašeg izveštaja sa grafoskopa?

SUDIJA HANT: Uprkos tome što doktor insistira na tome da se govori o planu, nisam siguran šta to znači, ako već nije u pitanju ugao. Da li je to pitanje tehničke terminologije, doktore, ili može li laik da to opiše kao ugao pod kojim je došlo do frakture kosti?

SVEDOK DE GRAV: ...

SUDIJA HANT: Izvinjavam se, doktore, ali ne dobijamo prevod. Bojim se da ćete morati da počnete ispočetka.

prevodioci: Izvinjavam se, časni Sude. Nisam uključila mikrofon.

SUDIJA HANT: Možete li ponovo da nam date objašnjenje. Žao mi je, ali mikrofon prevodilaca nije bio uključen.

SVEDOK DE GRAV: Ako odete mesaru i on uzme sekiru, on će razbiti komad mesa, preseći ga pod nekim ravnim uglom. Ovde, to je kao ... Uzimamo komad drveta, granu drveta i stavimo je na koleno i prelomimo. U tom slučaju, dobijamo površinu koja je nepravilna, ali opšti utisak je da je to ... To daje neki pravac. To je kao da gledate neko zemljište i kažete da je ravno, da je dugo ili močvarno. Ne možemo da kažemo da je teren pod uglom od deset stepeni. Kažemo: on je izdignut, dakle, više ili manje ravan. Ako, na primer, odemo u Švajcarsku, gledamo planine, imamo ponor, to je skoro vertikalni plan. Koliko stepeni? Izmerićemo i imaćemo neki stepen između 0 i 90. Zato ja ne pričam o stepenu, zato što to može samo da izazove raspravu. Govorimo o jednom planu. Dakle, ako pogledamo nogu, vidim jedan plan, dakle, opšti smer preloma. Nadam se da sam bio jasan.

SUDIJA HANT: Dakle, opšti smer frakture iz 1992. godine je onaj koji se vidi na vašem dokumentu. I opšti smer frakture, pokazan na rendgenskom snimku iz 2001. godine, vidi se, isto tako, na vašem dokumentu. Da li bi to, možda, bio korektan način izražavanja?

SVEDOK DE GRAV: Da, tačno. To bi, otprilike, bilo to.

TUŽILAC GRUM: Molim da se stranica 13 doktorovog izveštaja ukloni sa grafoskopa. Možda bi sudski poslužitelj pomogao doktoru da organizuje dokumente koji su preostali. Molim vas uklonite samo stranicu 13. Na grafoskopu želim da imamo samo reprodukciju rendgenskog snimka iz 1992. godine i stranicu 15 iz doktorovog aneksa, profil noge.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, molim vas postavite olovku tako da nam pokažete ugao preloma na samom rendgenskom snimku, kao što ste to učinili na stranici 13. Molim vas, postavite olovku paralelno sa frakturom na rendgenskom snimku iz 1992. godine. Samo položite olovku i ostavite je na trenutak.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok izvršava nalog)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sad vas molim da položite olovku ... Da ostavite pokazivač i da položite olovku kako bi nam pokazali plan frakture na rendgenskom snimku iz 2001. godine, na stranici 15 vašeg izveštaja.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok izvršava nalog)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Upravo ste nacrtali jednu liniju. Da li ona pokazuje gornju krajnju tačku frakture?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ovo je gornja tačka, a ovde je donja tačka.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, osim što ste pregledali fibulu i tibiju, dakle, veću i manju kost potkolenice, jeste li, takođe, pregledali i uporedili strukture pete?

SUDIJA HANT: Hoćemo li se vraćati na dužinu frakture? Jer doktor, čini mi se, smatra da je to vrlo važno.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, svakako, časni Sude. Izvinjavam se. Doktore, pre nego što prestanemo da razgovaramo o frakturi tibije i fibule, želim da vam postavim jedno dodatno pitanje.

SUDIJA HANT: Hoćete reći, tibije?

TUŽILAC GRUM: Izvinjavam se. Tibije, šire kosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li bili u mogućnosti da izmerite dužinu frakture?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To se, takođe, nalazi na skici. Ja sam izmerio dužinu preloma: ovde, prelom počinje ovde i prestaje ovde. Drugim rečima, ovo je krajnja gornja tačka, a ovo je kraj, ovde. To može da se vidi na ovom snimku. Elementi koji se nalaze na različitim rendgenskim snimcima nam omogućavaju da lokalizujemo ove dve tačke koje sada pokazujem. Dakle, imate dužinu preloma ... Trenutak, to je loše izračunato, to je ovde . Drugi prelom ide odavde. Sada vidim da je došlo do pomeranja u reprodukciji. To su, dakle, ta dva elementa. Ovo ću, uostalom, da dodam izveštaju... Ne. Oprostite. Ovde vidimo ... Sad sam i ja zbunjen ovim elementima. Ovo je dakle prvi prelom i ide dovd. Drugi se nalazi ovde i ide

dovde. Jako je teško to preuzeti sa slike. Ovde vam je znači donja tačaka. Mere sam imao za druge razloge. To je zato što sam na početku bio malo zbunjen činjenicom što se tvrdilo da fotografije ne mogu da se porede. Zbog toga sam, u svoj izveštaj, dodao ovu studiju gde kažem: "Evo to su različiti trenuci i različiti uslovi pod kojima se uzima rendgenski snimak".

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, dozvolite mi da vam postavim nekoliko pitanja. Pretpostavimo ovu varijabilnost o kojoj nam sada govorite, pretpostavimo da je ono što nam sada govorite moguća nesigurnost, ali da li ste u stanju da kažete ili da li ste u stanju da tačno uporedite dužinu fraktura?

SUDIJA HANT: Doktor je već rekao da je ovaj dijagram 21-3 nešto što je sastavljeno na osnovu ranijih, to jest snimaka iz 2000. godine, i da on ne smatra da je tačan. Međutim, ono što bih ja hteo da znam da nam doktor kaže koja je razlika u dužini frakture kod snimka iz 2001. godine i snimka iz 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da odgovorite na to pitanje, doktore?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Tačnu dužinu preloma smo izmerili: bila je 20 centimetra i tri milimetra. Ide doovde.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: O kojem rendgenskom snimku govorite, doktore? O rendgenskom snimku iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To su rendgenski snimci od 15. avgusta 2001. godine. Uostalom, slike koje se nalaze u mom drugom izveštaju su fotografije rendgenskog snimka od 15. avgusta. Ja nisam preuzeo snimke koje se nalaze u mom prvom izveštaju. To je dakle vrlo jednostavno, u prvom izveštaju imate sve rendgenske snimke ...

SUDIJA HANT: Doktore, samo jedan trenutak. Molim vas, nemojte da nam govorite o detaljima iz vašeg prvog izveštaja, jer i vi sami priznajete da oni nisu tačni. Ono što bih želeo da znam i što je vrlo važno, koliko sam ja shvatio čitajući vaš izveštaj, je da je dužina preloma koja se vidi na najskorijim snimcima različita od one koja je prikazana na rendgenskim snimcima iz 1992. godine. Dakle, molio bih vas da nam kažete vašu procenu o tim dužinama. Razumeo sam da ste nam već rekli da je dužina frakture na snimku iz 2001. godine 20,3 centimetra. Koju dužinu pokazuje snimak iz 1992. godine?

SVEDOK DE GRAV: 15,2 centimetra.

SUDIJA HANT: U redu. Možete li ... vidim da ste povlačili neke male linije. Možete li, molim vas, da nam na dokumentima koja imamo sada, reprodukcijama dva rendgenska snimka, ili tri rendgenska snimka, pokažete te oznake? Na snimku iz

1992. godine, da uzmemo sada ovaj prvi, ovaj sa mrežom na papiru. Izgleda da ste nacrtali jednu liniju na levoj strani kosti. Uzmite ga ... Da, taj. Evo, sada vidite ... da, to je ta oznaka tamo. A imate još jednu oznaku na vrhu desne strane kosti, pored fibule. Da li vidite gde ste nacrtali tu liniju?

SVEDOK DE GRAV: Da bi se povukle linije, ova figura ...

SUDIJA HANT: Molim vas, doktore, samo odgovorite na moje pitanje. Tako ćemo da uštedimo na vremenu. Na tom dokumentu na kojem, sada, držite svoju desnu ruku, povukli ste jednu liniju na levoj strani kosti, baš tu gde imamo ovu mrežu na snimku, a povukli ste još jednu liniju, koliko mogu da vidim, na desnoj strani kosti, malo iznad. Da li vidite gde ste to uradili?

SVEDOK DE GRAV: Tačno, kako bih uporedio i odgovorio na vaše pitanje, uvek morate da uzmete krajnje tačke. Dakle, ovde imate krajnju gornju tačku, a na ovom snimku imate krajnju donju tačku. To su, dakle, te dve tačke, kopirane ovde na ovom crtežu ... Izvinjavam se. Te dve tačke koje se nalaze na ovom crtežu predstavljaju plan preloma.

SUDIJA HANT: Doktore, ja još uvek želim da znam kakva je to oznaka na desnom rendgenskom snimku, dokumentu iz 1992. godine. Vi ste povukli dve linije. Jednu ste pokazali ... evo, upravo sada. I možete da pratite ... Ne, ne, pogledajte. Uzmite tu na koju sada pokazujete olovkom. Idite desno. Mislim da sudski poslužitelj drži prst vrlo blizu nje. Možete li, sada, da pratite liniju koja je, izgleda, fraktura te kosti? Dakle, na stani fibule, imamo još jednu liniju koju sam video da ste nacrtali i želim da znam šta je to.

SVEDOK DE GRAV: Ovo ovde je prelom...

SUDIJA HANT: Ne, ne, doktore. Pored toga ... Na desnoj strani. Vidite li ovaj snimak napravljen sprede? Da, taj. Tako je. Da li je to fraktura?

SVEDOK DE GRAV: Da.

SUDIJA HANT: Dakle, linija koju ste povukli sa desne strane, to je vrh frakture? Je li tako?

SVEDOK DE GRAV: Da.

SUDIJA HANT: I to je tih 15,2 centimetra o kojima ste nam govorili?

SVEDOK DE GRAV: ...

SUDIJA HANT: Ponovo nemamo prevod.

SVEDOK DE GRAV: Izvinjavam se, ali osećam da upravo ... Počinjem da sumnjam. Malo sam zbunjen ovim centimetrima i milimetrima. Sada mogu da vam pojasnim izveštaj koji smo uradili. Polazimo od krajnjih tački, ovde i ovde, kako bismo izmerili maksimalnu širinu ovih preloma. Trenutno razgovaramo o tim merama. Međutim sad ako uzmemo druge snimke koje sam načinio ...

SUDIJA HANT: Ne, oprostite, doktore, pre nego što pređete na ove snimke koji su napravljeni u najskorije vreme, da li bismo mogli da se složimo da ste vi, zapravo, izmerili 15,2 centimetra između ove dve oznake?

SVEDOK DE GRAV: Sada, tokom ove diskusije, dao sam sebi slobodu da razmislim i da ponovo vidim crtež koji sam napravio. Tada bih mogao da budem siguran, da izmerim. Tačka koju sam uzeo je vrh talusa, odnosno pete. I ovo što se nalazi na ovoj šemi, to je peta ...

SUDIJA HANT: Doktore, izvinite što vas opet prekidam, međutim, jasno je da ovaj crtež, koji pokazuje dužinu od 15,2 centimetra, ne pokazuje dužinu frakture. To je ono što me brine. A ja sam mislio da ste rekli da su se brojke nekako uvukle unutra. Hoću da nam pokažete na rendgenskom snimku kako ste došli do dužine od 15,2 centimetra. Razumete u čemu je problem? Imate 15,2 centimetara od onog što vi zovete vrh, dakle, kako ste došli do tog broja 15,2 centimetra?

SVEDOK DE GRAV: Ako se stavi snimak pod radioskop onda se stavlja jedan potez ovde, kao kada zatežemo konac. Zatim se meri prema gore. Na taj način se meri udaljenost.

SUDIJA HANT: Doktore, postaviću vam pitanje još samo jedanput i onda odustajem. Vi na dijagramu imate cifru od 15,2 centimetra, koja je izmerena od one tačke koju ste vi opisali kao vrh kosti. Ali sasvim je jasno da to nije početak frakture. Isto tako ste nam rekli da se cifra na tom crtežu nekako pomerila. Ono što ja pokušavam da saznam od vas, a čini mi se da je pitanje jednostavno, je kako dobijate dužinu frakture od 15,2 centimetra kada pogledate rendgenski snimak?

SVEDOK DE GRAV: Upravo sam rekao...Uzima se vrh, jedna fiksna tačka, koja nema nikakve veze sa ostalim. Kao što sam već objasnio, zategnemo konac, radi se o horizontali. Zatim, merimo na osnovu te niti i jednostavno očitamo gornju krajnju tačku koja se nalazi tu. To je uvek tačka koja se ne može preći u nekom drugom pravcu. Ovde je moguće da je ta gornja krajnja tačka zaklonjena od kosti . Ali, isto tako, nastojimo da pronađemo krajnju gornju tačku na svim rendgenskim snimcima

istog predmeta snimljenih u istom trenutku. To je ona tačka koju sam ovde pokazao, a zatim se traži donja krajnja tačka, dakle, najniža. To je, dakle, tačka koju sam označio ovde gore. Zatim, tražimo najnižu donju tačku. Ovde, ona je najizvesnija. Na isti način, imamo tu horizontalu i prelazimo preko nje da bismo je izmerili. To je, dakle, postupak merenja preloma.

SUDIJA HANT: Doktore, ako mogu da vam kažem, to nije, onda, fraktura od 15,2 centimetara. To je fraktura čiji je početak na tački od 15,2 centimetra iznad vrha i koja se, možda, završila na tački od 8,4 centimetra iznad tog istog vrha. Dakle, horizontalna razlika između te dve tačke bila je 6,8 centimetara. To nije, dakle, dužina preloma, već mesto gde prelom počinje, a to je 6,8 centimetara horizontalno iznad te tačke.

SVEDOK DE GRAV: Da.

SUDIJA HANT: To je snimak iz 1992. godine. A da li sad ono što vidimo na levoj strani, dakle, rendgenski snimak iz 2001. godine, odnosno, mere nam pokazuju najvišu tačku od 20,3 centimetra iznad vrha pete, a zatim donja tačka je 3,9 centimetra iznad vrha pete. Dakle, tu imamo horizontalnu razliku od 16,4 centimetra. Da li se o tome radi? Da li uočavate tu razliku? Nemojte da klimate glavom. To neće da uđe u transkript. Da li se slažete sa mnom?

SVEDOK DE GRAV: 200 posto.

SUDIJA HANT: Hvala, mislim da sad razumem, gospodine Grum. Žao mi je, ali doktor nam je govorio o razlici u dužinama. Nadam se da sam uspeo sam sebi da razjasnim o čemu se radi. To pokazuje horizontalnu razliku od 6,8 centimetara kod preloma iz 1992. godine, i horizontalnu razliku od 16,4 centimetra na rendgenskom snimku iz 2001. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, ja bih krenuo samo jedan korak dalje. Ako oduzmemo 6,8 centimetara od 16,4 centimetara, dobijamo razliku od 9,2 centimetra između krajnje gornje i krajnje donje tačke ovoga preloma. Je li to tačno?

SUDIJA HANT: U horizontalnom planu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U horizontalnom planu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Čujte, vi upravo upoređujete jabuke i kruške. Može da se raspravlja o merama i planovima ako se radi o istoj žrtvi, no postoje drugi elementi koji mi govore: "Evo, Gospodine, to nisu rendgenski snimci iste osobe". Ne može da se diskutuje o jednoj dužini ili jednom planu. Glavno pitanje je, zapravo, da li se radi o istom prelomu, da ili ne? To nas, zapravo, zanima. Za ostalo, žao mi je. Ja

sam stvarno bio zbunjen pitanjima o merama zato što nijednog trenutka nisam pomislio na to pitanje, jer nije ni bilo reči o tom pitanju. Ja vidim ovde rendgenske snimke različitih fraktura. Ja i dalje govorim o dve različite osobe, radi se o dva različita preloma. Oblik preloma, mesto preloma, dakle sve, i tu ništa ne može da se uporedi. Ja ne upoređujem stepene, ni planove, ja konstatujem da se radi o prelomima kod dve različite osobe. To je za mene glavna tačka. Ja se izvinjavam, ali uspeli ste da me zbunite. Ali, zašto? To nije problem. Oprostite na ovoj intervenciji.

SUDIJA HANT: Doktore, možda bi trebalo da vam objasnim kakvu funkciju mi svi imamo u ovom predmetu. Tužilaštvo mora da pokaže da ne postoji razumna mogućnost da su ovo rendgenski snimci iste osobe. A ta odluka, dakle, da li su oni uspeli to da dokažu leži na nama. Zato sam ja, zapravo, bio nestrpljiv da saznam šta, u stvari, govorite tako da bih mogao da vas razumem. A vi ste nam pokazali, pomoću ovih linija, da se radi o frakturama koje se nalaze na sasvim različitim mestima. To je prva stvar. Koliko sam shvatio, tužilac će sada da vas ispituje o kosti pete, ali pre nego što pređemo na kost pete, recite nam da li postoji još nešto što je vas uverilo da se radi o prelomima kod različitih osoba, kada se uporede ova dva snimka?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, pre nego što pređemo na petu, želeo bih da vam postavim još jedno pitanje u vezi ovih fraktura o kojima, sada, nadugačko raspravljamo, ako je moguće, časni Sude? Doktore, nešto ranije u vašem svedočenju, prelom na rendgenskom snimku iz 1992. godine, opisali ste kao spiralni prelom. Možete li nam dati karakteristike preloma koji se vidi na rendgenskom snimku iz 2001. godine? Da li je to spiralni prelom?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete, molim vas, kako neko može da zadobije povredu koju ste uočili na rendgenskom snimku iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ja to pitanje nisam obrađivao u svom izveštaju, ali mogu da vam odgovorim, odnosno, da pokušam da vam odgovorim. Prelom, koji se nalazi na rendgenskim snimcima iz 1992. godine, je prelom koji se naziva spiralnim. Uostalom, svi prelomi tibije su takvi. Ali, taj prelom je zaista izvijen, kao što sam, malopre, rekao: kod fudbalera, skijaša, i tako dalje. Radi se o prelomu koji nastaje zbog izvijanja. Prelom koji sam video je, zapravo, jedan glavni plan, naročito plan koji ide sprema ka pozadi. Dakle, ako se nađemo ispred nekog i vi uzmete jednu široku dasku, možete da lomite, udarate, i tada se dobija prelom koji ... uzeću jedan papir, imamo dasku i ovakav prelom. Ova daska će da vam predstavi ... je predstavljena ovako, a prelom je predstavljen ovako. Vidimo da liči na nešto. A sada, prelom koji imam ovde, pred sobom, iz 1992. godine, to je prelom koji, recimo, može da zadobije pešak koga udari automobil, dakle, pri saobraćajnoj nesreći u kojoj je stradao pešak. To je prelom do kojeg je došlo delovanjem spoljne sile. Noga se savije. Oprostite, ja ću sada morati da ustanem, onda noga ide prema napred. Nadam

se da sam uspeo da vam pokažem. Ako vas neko udari sa prednje strane, noga će da se podigne, dakle imamo takvu vrstu preloma. Radi se, dakle, o drugačijim karakteristikama u odnosu na prve rendgenske snimke.

SUDIJA HANT: Pre nego što postavite sledeće pitanje, bilo bi dobro da nešto razjasnimo u transkriptu. Ovaj slučaj pešaka u saobraćajnoj nezgodi, da li se to odnosi na rendgenski snimak iz 1992. godine ili iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV: Iz 2001. godine.

SUDIJA HANT: Hvala vam. Spomenuta je samo 1992. godina. Možda se radilo samo o lapsusu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, može li da se kaže da su ove dve frakture, u stvari, frakture različitog tipa i da su prouzrokovane različitim mehanizmima?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Tačno tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, jeste li vi uporedili strukturu pete na ta dva rendgenska snimka, dakle, na snimku iz avgusta 2001. godine i onom iz 1992. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Na snimku iz 1992. godine ima, na primer, detalja. Ovde imamo petu koja je oštra, a ja sam ovde našao da je okrugla. Mogli bismo reći da ima artrozu. No ako ima artrozu, onda bi ona morala da bude oštra, a ne zaokružena, zbog starenja ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo trenutak, doktore. Na koju stranicu izveštaja sada pokazujete? Je li to stranica 17 ili 18?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: 18, to je stranica 18. Uostalom, ista slika se nalazi i na drugim stranicama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da obradimo jednu po jednu fotografiju, doktore.

SUDIJA HANT: Ovo su opet snimci iz 2001. godine, zar ne?

SVEDOK DE GRAV: Iz 2001. godine. Da.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, predložio bih stranicu 18 u spis, kao dokazni predmet 21.4.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu, hvala. To će, onda, da bude dokazni predmet P21.4.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, doktore, zamolio bih vas da sada da idemo korak po korak. Pokažite nam određene stvari na rendgenskim snimcima, koji se nalaze ispred nas. Zamolio bih vas da radimo samo sa dokumentima. Nemojte sada ništa da stavljate na grafoskop. Doktore, molim vas da nam zaokružite deo strukture pete na rendgenskom snimku iz 1992. godine koji ste uočili ili koji ste pregledali. Možete li da označite deo koji ste pregledali? Na rendgenskom snimku iz 1992. godine? Samo snimak iz 1992. godine, molim vas.

SUDIJA HANT: Doktore, na rendgenskom snimku iz 1992. godine?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U redu, doktore, samo snimak iz 1992. godine. Možete li da nam opišete ... Vidim da ste povukli liniju da označite jedan deo na snimku iz 1992. godine. Možete li, molim vas, da nam opišete oblik te strukture? Samo na snimku iz 1992. godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: On je šiljast ovde. Ovo je donji deo kalkane, to jest petne kosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste, takođe, povukli liniju da nam označite istu strukturu na rendgenskom snimku iz 2001. godine. Zamolio bih vas, sada, da nam opišete kako ta struktura izgleda na rendgenskom snimku iz 2001. godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ovaj deo ovde je zaobljen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, nakon što se pregledali rendgenski snimak, koji je navodno iz 1992. godine i one koje ste vi napravili u avgustu 2001. godine, možete li da kažete, sa određenom naučnom sigurnošću, da li se radi o snimcima iste osobe ili ne?

SUDIJA HANT: Govorite li, sada, samo o peti?

TUŽILAC GRUM: Ne, o dve serije rendgenskih snimaka.

SUDIJA HANT: Naučna sigurnost nije stvar kojom se mi bavimo. Vi nama morate da dokažete da ne može, razumno, da se radi o istoj osobi. Ja znam da lekari i advokati uvek imaju taj problem, ali to je tako. Dakle, naučna sigurnost, sa pravnog stajališta, ne znači ništa.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nakon što ste pregledali i uporedili rendgenske snimke iz 1992. godine sa onima koje ste vi napravili u avgustu 2001. godine, možete

li da nam kažete da li postoji mogućnost da kosti, koje se vide na tim snimcima, ne bi mogle, razumno, da pripadaju istoj osobi?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Oprostite, nisam čuo vaš odgovor.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne radi se o istoj osobi. Ne radi se samo o ovoj tački ovde, postoje različite tačke. Vi ste mi govorili o jednoj jedinoj tački. Ne možemo da se oslonimo na samo jednu tačku, to je opasno. Ako imamo samo jednu jedinu tačku, možda, se radi o načinu snimanja rendgenskog snimka. Ali ovde razlika je dole, deo iznad talusa je drugačiji, a i ovde postoji jedno mesto koje ne možemo da pronađemo na drugom snimku. Nema samo jedna, već više tački po kojima se razlikuju. Uzmimo, na primer, i ono što ja nisam zapisao u svom izveštaju ...

SUDIJA HANT: Samo trenutak, doktore, možemo li to da gledamo jedno po jedno? Vi ste nam pokazali vrh pete. To je prva stvar. Šta je sledeća? Dakle, da obradimo te tačke jednu po jednu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postoji li neka druga struktura na te dve pete koja nije slična? Molim vas da obradite jednu po jednu tački, doktore.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ovo je prva. Zatim ovde, sa gornje strane, ne vidi se baš u potpunosti. Dakle na reprodukciji. Ali ja imam ovde originale. Ovaj deo je, takođe, jako zašiljen, a na drugom snimku iz avgusta 2001. godine, on je zaobljen.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da stavite broj "2" pored te dve strukture o kojima sada govorite.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li postoje druge strukture koje ste uočili, a koje su, pri poređenju ova dva snimka, različite?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da bih pomogao pri opisu, moram, takođe, da vam kažem da sam snimio petu nekoliko puta. Postoje male razlike stepena kako bih izbegao grešku. Mi smo pokušali da pronađemo, odnosno, da testiramo sami sebe. Zato imamo ovde jednu treću tačku, rupu, tako reći u talusu. To ne nalazimo ni na jednom od ovih rendgenskih snimaka. Ne možemo da ga pronađemo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, vi ste pronašli pukotinu u talusu na rendgenskom snimku iz 1992. godine, koju niste pronašli na rendgenskom snimku iz 2001. godine. Je li tako?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Tačno tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Postoje li neke druge razlike u strukturi pete?

SUDIJA HANT: Pre nego što nastavite, da li ta rupa, udubljenje o kojem govorite, je li to ono za koju ste rekli da bi moglo da bude relevantno za istežanje noge, onda kada je istežanje primenjeno?

SVEDOK DE GRAV: Molim vas ponovite pitanje.

SUDIJA HANT: U vašem izveštaju, najnovijem izveštaju, vi ste spomenuli jedno udubljenje, to jest da ste videli nekakvu oznaku na peti, ne znam tačno, ali rekli ste da je ono u skladu s tim da je istežanje primenjeno na nozi. Da li je to to udubljenje?

SVEDOK DE GRAV: Ne, ovde sam udubljenje označio brojem 4. To je, dakle, trag istežanja, koji se ne nalazi na ovom rendgenskom snimku. Sada ću, takođe, da vam pokažem, ovde imate istu petu, ali način snimanja je nešto drugačiji. Ovde vidite da nema zaobljenja. Mogli bismo kažuemo ... To isto tako zavisi od načina pravljenja snimaka. Prvo, ovaj rendgenski snimak je snimljen odmah nakon neke nezgode, još nema istežanja. Ovaj rendgenski snimak je rađen kasnije. Drugo, kod istežanja, radi se o igli koja se danima nalazi u kosti i radi se o reakciji tela, koje na neki način to omotava. Na primer, svi su čuli za tuberkulozu. Radi se o postupku kalcifikacije, koji sprečava da tuberkule uđu u telo. To je jedna vrsta zaštite, "zaštitni zid" kako se kaže, i ista je. Dakle, priroda stvara jedan omotač oko kosti. Vidimo zaobljenje. Ono se uvek vidi, vidimo tu strukturu. A to se ovde ne vidi. Dakle, tu nije bilo istežanja, dakle ...

SUDIJA HANT: Ali to udubljenje, broj 4 koji ste pokazali, mislite li da je ono u skladu sa istežanjem koje je primenjeno, da je ono posledica istežanja?

SVEDOK DE GRAV: Da, tako je.

SUDIJA HANT: Ali odustvo tog udubljenja na snimku iz 1992. godine ne bi imalo značaja, jer rendgenski snimci se obično rade pre nego što se primeni istežanje. Je li tako? To je uobičajena ortopedska praksa. Klimate glavom. Oprostite, doktore, ali morate glasno da kažete kako bi to ušlo u transkript. Još uvek niste rekli da. Zar ne možete da kažete to?

SVEDOK DE GRAV: Ja ne mogu to da kažem bolje od vas, časni Sude. Ne vidi se, dakle, udubljenje na ...

SUDIJA HANT: Hvala na komplimentu, ali samo hoću da se vaš odgovor zabeleži negde. Kada govorimo o istežanju, mogu li da vam postavim jedno čisto pitanje iz ortopedije? Da li je uobičajeno da se primenjuje istežanje ukoliko je slomljena samo tibija, a ne obe kosti?

SVEDOK DE GRAV: Ja sam o tome razmišljao kada sam uočio istežanje. Istežanje se, naime, ne sprovodi u našoj regiji. Ovde, u zapadnim zemljama, raspolažemo svim sredstvima. Istežanje se radi u ratnim situacijama ili u slučaju siromaštva, ili pak u nedostatku hirurškog materijala. Ne samo kod nedostatka hirurškog materijala već i lekova, zato što intervencija na skeletu, dakle kod hirurške intervencije, može da dovede do infekcije i osteomelitisa. Svi oni, koji makar malo poznaju bolesti kostiju, znaju kada su dobili osteomelitis, ali nikada ne mogu da znaju kada će da ga se reše. Dakle, nedostatak antibiotika, nedostatak medicinskog materijala, zapravo, dovode do situacije kada može da se radi istežanje. Postoji još jedan detalj, koji se ne nalazi u mom izveštaju, ali mesto istežanja je, zapravo, neuobičajeno kod nas jer je istežanje rađeno jedan centimetar previsoko i previše prema napred. Ukoliko se, recimo, kod nas tako nešto uradi, izlažemo se opasnosti da ozledimo tetivu, nerve i krvne sudove koji se tu nalaze. To je veoma opasno. Dakle, ako je to neko uradio na tom mestu, to je sigurno doktor sa velikim iskustvom, kao na primer... Ja sam odmah pomislio na Žosefa Trueta (Jozsef Trueta), ortopeda antifašističkih trupa tokom španskog građanskog rata. Gospodin Žosef Trueta je kasnije postao profesor ortopedije na londonskom univerzitetu. On je neko ko bi to tako uradio. Lekar koji je u Srbiji lečio gospodina Vasiljevića je gospodin sa velikim "G" i veliki lekar je to učinio. Čudno je da tako mali zadatak može da navede na slično razmišljanje.

SUDIJA HANT: Ali, doktore, to može da se dogodi u vreme velikog stresa i u vreme rata ili je to, možda, učinio doktor koji nije znao šta tačno radi. Nije li to takođe razumno moguće? Ja nastojim da svedem ovaj slučaj na ona prava pitanja. Dakle, razumno je moguće da lekar koji nije, možda, bio u građanskom ratu ... kao kolega o kome ste govorili, da je, možda, taj lekar napravio grešku u prosuđivanju, ali da li je moguće da je tako napravljeno sa ciljem istežanja? I da za to nije trebalo da se desi fraktura obe kosti, jer moguće je da su, pod tim okolnostima, imali metalne igle ili bilo što slično na raspolaganju?

SVEDOK DE GRAV: Ne. Ukoliko imamo prelom jedne kosti, onda se tokom intervencije izbegava čak i postavljanje jedne igle. Ukoliko imamo frakturu dve kosti, onda taj prelom treba da se obradi hirurški, da se stavi, recimo, ploča unutra ili Kručnerov klin. Nema nikavog razloga da se stavi igla, kod jedne slomljene kosti. Dakle, činjenica da smo stavili iglu, znači da smo bili primorani da vršimo istežanje, tako reći ... I to zbog manjka materijala ili zbog toga što to nalaže sama priroda preloma.

SUDIJA HANT: U redu. Gospodine Grum, želite li da pređete na novu temu?

TUŽILAC GRUM: Završio bih sa ovim delom pre pauze.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, doktore, uzevši u obzir sva poređenja tibije, fibule i strukture pete koja ste obavili, možete li da nam date mišljenje da li je noga na rendgenskom snimku iz 1992. godine i noga gospodina Vasiljevića, snimljena u avgustu 2001. godine, mogu razumno da pripadaju istoj osobi?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne, to nije ista osoba.

SUDIJA HANT: Oprostite što vas ispravljam, gospodine Grum, radi se o tome da li je razumno moguće da je u pitanju ista osoba?

TUŽILAC GRUM: Dozvolite da parafraziram pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, da li je razumno moguće da se radi o istoj osobi?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: Hvala vam, doktore. Mogu li da predložim da napravimo pauzu?

SUDIJA HANT: U redu. Nastavljamo u 11.30.

(pauza)

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, izvolite.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktore, osim onoga o čemu ste danas već svedočili, kada ste pregledali rendgenski snimak iz 1992. godine, vi ste ustanovili i neke nepravilnosti u vezi označavanja tog snimka?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ono što me je iznenadilo jeste da je identifikacija tog snimka zabeležena rukom. Bila je predviđena jedna nalepnica, koja stoji na rendgenskim snimcima. Ovo je, verovatno, odgovor na pitanje koje ste mi postavili.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Osim toga, da li ste uočili još neke nepravilnosti u tom delu gde se obeležava rendgenski snimak?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Nepravilnosti su me tek kasnije zapanjile. Nakon razmatranja i konstatacije da se radi o rendgenskim snimcima dve različite osobe, ja sam se pazabavio drugim upadljivim razlikama. Ali, napominjem, ja sam lekar. Najpre se bavim medicinskim aspektima, a ostale stvari su tehnički aspekti koji, naravno, nisu deo, što bi se reklo, mojih kvalifikacija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dozvolite da vam skrenem pažnju na donji deo ovog rendgenskog snimka, gde imamo nekoliko belih kućica. Da li vidite o kojim kućicama vam govorim?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Već sam obratio pažnju na taj deo u svom prvom izveštaju, gde govorim o identifikaciji dokumenta. Uobičajeno je da opišemo dokumete kojima sa služimo. Na prvom dokumentu, spomenuo sam ono što mi je upalo u oči. Evo to je detalj koji sam fotografisao. Vidimo ... Izvinite. Dozvolite da ... Vidimo ovde ispod. Mogao bih da napravim mali crtež da nam bude lakše. Ono što vidimo straga, ova nalepnica prekriva drugu nalepnicu. Dakle, kada to gledate malo поближе, to je ono što sam fotografisao, stičete utisak da je jedan papir nalepljen na rendgenski snimak i kako nije tačno mesto vide se tragovi lepila, gumice ili šta već, na rendgenskom snimku. Ako uzmem, na primer, jedan list papira i presavijem ga ovako, vidite. Uzmem još jedan list papira i uvučem ga između, vidi se da je to presavijeno. To su neki detalji koje zapažamo, međutim, nije na meni da ih tumačim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Na osnovu vašeg iskustva, jer vi ste neko ko je prostudirao brojne rendgenske snimke, je li to nešto što biste očekivali da ćete da zeteknete na rendgenskom snimku?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Slušajte, svaki rendgenski snimak nosi neke identifikacijske oznake. Uzmimo ovaj. Ovde vidimo ime osobe koja je zatražila snimak i datum. Ili se to pripremi pre snimanja ili se to sastavi nakon snimanja, ali to su nalepnice koje sadrže sledeće elemente: ime pacijenta, datum snimanja i autor snimanja rendgenskih snimaka. To ovde ne nalazimo. Ovo je napisano rukom, datum se nalazi iznad, datum je delimično nečitak. I na osnovu toga, možemo da pogodimo da li je Sveti duh napravio ove snimke? Ne znamo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hoćete li, molim vas, olovkom da zaokružite područja za koja smtrate da su mesta gde se nalaze druge nalepnice ili druge identifikacijske oznake na ovom rendgenskom snimku. Možete li da zaokružite ta područja kako biste nam ih pokazali?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ovo je nalepljeno i tu je došlo do superpozicije. Ja mogu da prebrojim tri nalepnice. Uostalom, ako malo bolje pogledate ... ali morate da imate rendgenski snimak u ruci, imate jednu nalepnicu koja počinje ovde, ovde završava. imate još jednu nalepnicu koja počinje ... jedva se vidi, jedva se nazire. Po mom mišljenju, ne znam, pokušavalo je da se stavi nekoliko puta. Ne znam šta se radilo, ali to nije normalno. Jednom se zalepi nalepnica i to je to gotovo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, napišite, molim vas, broj 1 pored prve nalepnice koju vidite na dnu ovog snimka, samo da nam pokažete koja ... Gde je to. Uradite to na samom rendgenskom snimku, ovom dokaznom predmetu koji se nalazi na grafoskopu.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne, ne mogu da odgovorim koja je prva nalepnica, a koja je poslednja. To ja ne znam. Ja mogu da primetim čak tri različite nalepnice, ali ne znam koja je prva.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ne morate da nam kažete koja je prva. Stavite samo brojeve 1,2, i 3 pored tri različite nalepnice, čije tragove vidite na ovom rendgenskom snimku.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Pre nego što to učinim, u mom prvom izveštaju, ovde imate jedan detalj. Tu se vidi ono što sam zabeležio. Tu se već nalazi odgovor. Imate, dakle, ovu strelicu "B", imate ovde jednu strelicu. Ima, dakle, jedna, dve, tri, možda, čak i četiri nalepnice. To je već obeleženo na ovom listu. To mogu sad da ponovim, ali već se nalazi u mome izveštaju, na trećoj stranici prvog izveštaja.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ja vas molim da to isto obeležite na ovom dokaznom predmetu koji se nalazi na grafoskopu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Sa brojevima 5, 6?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da. Brojevima 1, 2 i 3 kako bi nam pokazali gde su te nalepnice koje vidite.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: *(Svedok označava).*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, doktore. Tokom vašeg pregleda gospodina Mitra Vasiljevića, da li ste ga pitali kako je povredio nogu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam iznesete sažeto šta vam je on odgovorio, kako je povredio nogu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ja sam ga, dakle, pitao kako je došlo do te povrede i pitao sam ga da mi pokaže u kojem položaju se našao, i iz tog razloga, on se smestio na sto za preglede da mi to pokaže. Rekao mi je, dakle, da je pao na tle, na levi bok, na levu stranu. Desna noga se nalazila, kako je on rekao, iza njega. Leva noga malo napred. I u tom položaju kaže da je konj pao na njegovu nogu, da je pao na unutrašnju stranu noge. Na potkolenicu, dakle.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li vam je rekao da je konj pao na njegovu nogu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Rekao mi je tako. Ja ga nisam pitao, ali mi je on rekao da je konj pao na njegovu nogu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Povrede koje ste uočili na rendgenskom snimku iz 2001. godine, da li su one bile u skladu s onim kako vam je on ispričao da je povredio nogu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ako je to na jednom neravnom terenu, mogao bih da kažem da je objašnjenje koje je dao u skladu sa prelomom koji sam ja konstatovao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A da li bi frakture koje ste uočili na rendgenskim snimcima iz 2001. godine, isto tako, bile u skladu s tim da se neko, na primer, okliznuo i pao na strmom i travnatom terenu?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, moguće je.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Zamolio bih da se svedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva broj 62, prevod formulara istorije bolesti koji je već uveden kao dokazni materijal P138.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, predlažem na usvajanje dokazni predmet Tužilaštva broj 62, prevod dokaza koji je već usvojen u spis.

SUDIJA HANT: Dokazni predmet 138, prevod na engleski ... To je srpska verzija dokumenta?

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Mislio sam da je ovo priloženo zajedno. Video sam ga ranije.

TUŽILAC GRUM: Ne verujem da je tako, časni Sude.

SUDIJA HANT: Ima li prigovora od strane Odbrane, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Nema prigovora, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. To će da bude dokazni predmet P62.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, dokazni predmet 62 je dokument koji ste već imali prilike da vidite, zar ne?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vaša zapažanja u vezi ove povrede koja ste mogli da uočite na rendgenskom snimku iz 2001. godine, da li su ona u skladu sa dijagnozom koju vidimo u redovima 10 i 11, ove istorije bolesti?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

SUDIJA HANT: Možda biste mogli da nam to prevedete, doktore. Imamo frakturu tibije i još nešto. Ovo napisano na latinskom, vidite?

SVEDOK DE GRAV: Stavka 10, levi stubac, govori se o dijagnozi. Reč je o frakturi tibije i fibule. To je velika kost i tanka kost sa leve strane. Prelom fibule... Mislím da je ovde došlo do greške u kucanju. Kaže se: "tibula", a trebalo bi da stoji "fibula". Srpski daktilografi mogu da pogreše, baš kao što i naši greše. Ima tu još nešto, ali to ide kasnije.

SUDIJA HANT: Govorite sada o broju 11, ali šta znače oba, i 10 i 11?

SVEDOK DE GRAV: "*Fractura cruris, levula sinistra*". To je na latinskom. To je srednjovekovni latisnki. To su vam izrazi, koji se kod nas ne koriste od pedesetih godina. To znači *fractura cruris*, odnosno, potkolenice. To vam je stvarno stari latinski izraz.

SUDIJA HANT: Šta znači *l. sin.*? Imate pod brojem jedan skraćenicu *sin.* Je li to još neka latinska skraćénica?

SVEDOK DE GRAV: Šta ste rekli?

SUDIJA HANT: Broj 10 i broj 11, tu se nalazi cifra 1, a onda sledi skraćénica *sin.* Da li je to još jedan latinski izraz?

SVEDOK DE GRAV: Fen? *Sinistra*, to znači levo.

SUDIJA HANT: Hvala. Mislíte li da su dali dijagnozu frakture tibije i fibule, je li tako?

SVEDOK DE GRAV: Odgovor je da su obe noge označene kao slomljene.

SUDIJA HANT: Obe noge ili obe kosti?

SVEDOK DE GRAV: Obe kosti. Dakle, reč je o prelomu leve noge, na levoj nozi je došlo do preloma dve kosti.

SUDIJA HANT: To je bilo zapisano nakon što su napravljeni rendgenski snimci, zar ne?

SVEDOK DE GRAV: To ne znam. Može biti da je ispunjeno delom pre, a delom posle. Uobičajeno je u hitnoj službi da pacijent stigne i da je tamo neki bolničar, koji napravi rendgenske snimke i onda ih dostavi lekaru. Uostalom, za snimanje je potrebno u proseku minut i 20 sekundi. Dakle, lekar specijalista nema potrebe bilo šta

da čini, jer vrlo brzo može da dobije odgovor na ta pitanja. Dakle, po mom mišljenju, prvo su napravljeni rendgenski snimci, pa je, nakon toga, ispunjen ovaj formular.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Doktore, želim da vam skrenem pažnju na red broj 20. Da li je, u ovom formularu, napisan datum i vreme kada je došlo do povrede?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To je nešto što sam, takođe zapazio, i što me iznenadilo. Ne smemo da zaboravimo da sam ja bio potpukovnik rezervista u belgijskoj vojsci i da mi je poznata procedura, koja se primejuje u slučaju nesreće u ratu. Postoji, gotovo, obaveza da se upiše ne samo datum nego i sat, precizne okolnosti u kojima je došlo do povrede. Razlog tome je jednostavan. Ranjenici, nakon borbe, obraćaju se administraciji i finansijskom fondu vojske radi primanja odštete ili odlaska u penziju. Dakle, ako se od vojske traži da isplaćuje odštetu ljudima, vojska će pokušati da izbegne da plati ono što nije obavezna da isplati. Zato postoji, između ostalog, medicinska služba koja, na administrativnom planu, ima tu obavezu da prikupi dokaze da su razlozi zbog kojih žrtva nešto zahteva, stvarno vezani za situaciju u kojoj postoji borba. Zbog toga datum i čas moraju da stoje na svim dokumentima, naročito ako gore, u levom uglu, u zaglavlju stoji "vojna pošta, istorija". To je dokument jedne vojne medicinske službe. Dakle, taj dokument nije kompletan. Nedostaje mu jedan bitan element.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Znači, na ovom dokumentu ne vidimo datum i sat nastanka povrede, je li to tačno?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Odgovorili ste potvrdno?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, izvinjavam se.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je uobičajena medicinska praksa da se, za vreme prvog razgovora ili prvog pregleda neke povređene osobe, ta osoba upita kako je došlo do te povrede, ako je, naravno, pacijent pri svesti?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Svakako, pacijent treba da se pita pod kojim okolnostima je do toga došlo i, u načelu, za to treba dva svedoka. Ponekad se prihvati i samo jedan svedok, svedočanstvo nekoga ko je video nesreću, kako bi se dosije popunio. Ako nema svedoka, onda postaje teško. To se izbegava. Jedan svedok, to je širok pojam. Ali da bismo znali da je svedok verodostojan, pouzdan, morate da imate vreme. Ako je, recimo, deset sati i vi pitate svedoka: "Gde ste se nalazili u to vreme?", to je tehnika koja se primejuje u administraciji. Kažem vam kako se to obično radi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako je pacijent pri svesti, neće li doktor pitati pacijenta kako je povređen, neće li se obratiti njemu lično?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Zavisi. Kada niste posebno zauzeti, možete sebi da dopustite da neko vreme ispitate nekoga. Obično to rade bolničari ili neki pomoćnici, a ne lekar. Lekar, kad pred sobom ima pacijenta ili žrtvu, neće da se bavi time da ispituje tu osobu. On se neće pozabaviti ispitivanjem žrtve. Ne. To radi tehnička služba. Zato imate bolničare Lekar nije sam.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hteo bih da vam skrenem pažnju na treću stranu ovog dokaznog predmeta i zamolio bih vas da pročitate naglas prvi pasus beleške koju je napisao doktor Jovičević?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da čitam na francuskom ili na engleskom jeziku?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ako nemate ništa protiv, pročitajte je na engleskom.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: U redu. "Pacijent je primljen na odeljenje kao hitan slučaj, zbog jednostavnog preloma leve tibije, prouzrokovanog padom na ravnu površinu, što se desilo na bojnopolju. Nije gubio svest. Kada je primljen na odeljenje, tibija je bila deformisana, pokret je patološki. Nikavo pomeranje nije bilo moguće. Pasivno pokretanje bolno i ograničeno."

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, doktore. Kada ste pregledali istoriju bolesti u ovom slučaju, da li ste našli da se igde spominje konj ili nesreća s konjem?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja za ovog svedoka, časni Sude.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet?

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine de Grav, ako sam vas dobro razumeo, iz snimaka koji su učinjeni 2001. godine, je moguće da se kod Vasiljević Mitra radi o ovim prelomima, koji su označeni u istoriji bolesti bolnice, koji ste upravo sada gledali? Da li je tako?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, savršeno su u skladu.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Takođe ste našli tragove istezanja na snimcima, a moje pitanje je: Da li je i pregledom noge Mitra Vasiljevića to bilo uočeno, odnosno, da li može da se uoči?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Mala mrlja sa spoljne strane ne može da se vidi. Ali, sa unutrašnje strane, vidi se na koži, pod jakim svetlom, mala okrugla mrlja, čiji je prečnik, po sećanju bih rekao, tri do četiri milimetara. Možemo da je vidimo, to je tačno. Uostalom, radi dopune, mogu da vam kažem na jednom od snimaka, stavili smo olovku na mrlju i snimali smo. Na vrhu su se nalazili koštani tragovi izvlačenja. Uočili smo taj odnos između mrlje i tragova.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodin Grum vas je pitao nešto o praksi popunjavanja formulara, kakav ste imali prilike da vidite ispred vas? Da li vam je poznata praksa koja se primenjivala, pogotovo u ono vreme, dakle, pre skoro deset godina u Jugoslaviji ili ovo što govorite je praksa koja se primenjivala ili se primenjuje kod vas, dakle u Belgiji (Belgium)?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To je međunarodna praksa. I to nisu detalji. Ovaj detalj nije od sekundarne važnosti, to je bitan elemenat. Reč je o praksi koja je uvedena početkom XIX veka od strane Transameričke železničke kompanije (The Transamerican Railway Company), koji su, prvi, počeli da sastavljaju dosijee o žrtvama, koje su doživele nesreće na radu. Počeli su sa tim kada su krenuli da prave pruge u Americi. Od tada, sve vojske i sudovi su usvojili tu proceduru.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, upravo da ... gospodine de Grav govorili ste o vojnom dokumentu i vojsci. Ja bih vam samo skrenuo pažnju da ovaj dokument, koji je pred vama dokaz P62 ili, odnosno, 136 na engleskom, je dokument civilne bolnice. Dakle, ne bilo koje vojne bolnice. I to je dokument koji važi, upravo, za sva civilna lica, a ne za vojna lica.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To nema nikakve veze. Čujte, pre svega, ja nisam video službeni dokument, već njegov prevod. To je prva stvar. Drugo, ovo ne važi samo za vojsku, već ako doživite saobraćajnu nesreću u civilstvu, radi se sasvim ista stvar. Rekao sam da se radi o univerzalnoj proceduri, koja je svuda ista. Čim postoji određena vrsta odgovornosti, raspravlja se o odnosu između uslova u kojima je nastala nesreća. Zato mora da se napišu mesto, datum i sat. Ne radi se samo o vojnoj, već se radi, jednako, o vojnoj i civilnoj proceduri.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, da. Tu se slažem sa vama. A u ovom dokumentu, u rubrici gde stoji čas povrede i dan povrede, nije upisano ništa i mi zaista ne znamo zbog čega to nije, da li se radi o takvoj praksi u svim slučajevima ili ne. Ali sam mislio da govorite o vojnim bolnicama i vojnim formularima. Moje pitanje je: Da li je ovakav formular, koji imate pred sobom, mada je ovo prevod pa je teško reći, internacionalan ili je nešto što je u Jugoslaviji primenjivano nacionalno?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Mislim da svako može da napravi dokument koji mu prethodi. Ja ne poznajem običaje, ali, uopšteno govoreći, rubrike se ispunjavaju sa leva na desno i od gore prema dole. No, ono što je najbitnije, to su isti podaci, koji se upisuju drugačijim redosledom, ali koji moraju biti prisutni.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste, gospodien de Grav, imali priliku da vidite i kopiju otpusne liste iste bolnice, od povrede od 6. maja 1993. godine, sa dijagnozom *refractura crusris sinistra*. Dakle, nešto manje od godinu dana posle ove povrede od 14. juna 1992. godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne, to nikada nisam video.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ukoliko se radi o refrakturi iste noge, da li je moguće da to bude na istom mestu, odnosno, ako je na nekom drugom mestu, da li bi na vašem snimku iz 2001. postojali o tome targovi?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Može da dođe do ponovnog preloma, recimo, u roku od dve godine. Ukoliko dođe do ponovnog preloma, uvek dolazi u istom delu i, uopšteno govoreći, može da se primeti ponovni prelom na strukturi, ali to nije garancija. Objasniću vam na rendgenskom snimku, koji imam ovde. Na kompjuteru... Možemo da vidimo, ukoliko vidimo, ovde je linija kompaktna. Ona je regularna, i, dakle, ovde vidimo jedno proširenje. A ovde, sa druge strane, ponovno vidimo jedno malo proširenje. Ovde imamo jedan poremećaj. Ovdese, takođe, vidi jedna mrlja, koja odgovara privremenoj cereoartrozi. Ne treba da se zaboravi da je podvrgnut istezanju i da, kod istezanja, dolazi do određenog kretanja. Zbog toga, fraktura, koja je istegnuta, zahteva mnogo više vremena da zaraste nego ona koja se leči klinovima ili gipsom. Tu se, dakle, vidi ...Vidimo tragove, to jest slika ovog preloma nam nudi ili priča priču. Ja ne vidim, na ovom prelomu, elemente koji bi me naveli da posumnjam da je došlo do drugog preloma. Nakon roka od dve godine, gotovo je nemoguće da dođe do preloma na istom mestu, zato što je priroda rekla: "Vidi, moj posao je bio nepotpun, moram to da učinim jače, kvalitetnije" i dobićemo iznad ili ispod preloma. Ali, to se ovde, takođe, ne vidi. Dakle, ono što vi mene pitate ... Ja nisam video dosije, uostalom, to stoji u mom prvom izveštaju, svi dokumenti kojima sam se služio. Ne znam, ali da direktno odgovorim na vaše pitanje, ne vidim nikave elemente koji mogu ukazuju na suprotno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ako sam vas najbolje razumeo, doktore moguće je da je u slučaju refrakture, u ovom slučaju nastale manje od godinu dana od prve frakture, da je takva refraktura postojala ... Da to vaše snimanje iz 2001 godine ne isključuje?

SUDIJA HANT: Mislim da morate da utvrdite da li postoji razumna mogućnost, gospodine Domazet.

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Obzirom da sam vas prekinuo, gospodine Domazet, ali mislim da je važno. Dakle, mislim da ono što gospodin Domazet želi da sazna, doktora, jeste

sledeće: Postoji li razumna mogućnost da je do sledećeg preloma došlo u roku od 12 meseci i da se to ne vidi na ovom rendgenskom snimku?

SVEDOK DE GRAV: Ukoliko je došlo do novog preloma u tom vremenskom roku, ne treba da se zaboravi da se radi o prelomu koji je već manjeg kvaliteta. U tehničkom žargonu kaže se: Na iskvarenom terenu, ukoliko dođe do drugoga preloma, vide se dodatni tragovi i u tom slučaju je i lečenje teže. Ako dođe do preloma u roku od dve godine, onda bi se izvela hirurška intervencija, a drugo, takođe, videli bi se vanjski tragovi na kosti. Došlo bi do tragova, izraslina ili nekih drugih deformacija. Moram da vam kažem da prelom koji vidim ovde, na rendgenskom snimku, jeste veoma ozbiljan prelom. Sasvim se dobro zacelio i da tako kažem, bez ostataka, bez umanjenja fiziologije kvaliteta. Prelom je jako dobro obrađen, to je izvrsno.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, prepustiću vam da nastavite, a mislim da imate na šta da se nadovežete.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine de Grav ... Da, objašnjavali ste za prelome, koji bi nastupili posle dve godine, odnosno više od dve godine. Ali ovde to nije slučaj, i mene interesuje samo refraktura u periodu, koji je manji od godinu dana od prvobitnog preloma. Dakle da li je moguće da je došlo do takve refrakture, a da se to posebno ne vidi na snimcima koji ste učinili 2001 godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne. Ako ima ... Vi govorite o ponovnom prelomu. Mi govorimo, u tom slučaju, o teškoćama zarastanja. Jer to je ista stvar. Dakle, ukoliko dođe do ponovnog preloma, vidi se jedna dodatna nateklina. Imali biste ovde ... Samo malo, uzeću drugu sliku. Dakle, videli bi se tragovi, korteks koji je širi i videle bi se nepravilnosti. Ovaj prelom ovde je zarastao. Nije bilo nikakvih smetnji, ni bolešću ili, možda, iz nekog drugog razloga. To je više nego jasno. Jedino što se može reći je da je došlo do istezanja, a to je ova mrlja, koja se vidi ovde. Ali nema nikakvoga drugog elementa na rendgenskom snimku, koji bi me naveo da posumnjam u mogućnost ponovnog preloma.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine de Grav, u delu pismenog nalaza, u delu diskusije je odgovor na pitanje. Postoji pitanje da li se može videti da li je noga bila slomljena jedanput ili više puta. Vaš odgovor je: "Ne, posle više od dve godine mi ne možemo da utvrdimo da li je noga imala jedan ili više preloma. Moguće je da su dve kosti, u donjem delu noge, odvojeno bile slomljene u različito vreme". Da li je ovo što sam sada pročitao, da li se razlikuje od ovoga što ste malopre odgovorili, jer mi se čini da jeste?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Upravo tražim to pitanje.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dalje na istoj ...

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Mogi li da pročitam i ovo dalje, malo dalje, gde stoji: "Posle dve godine od preloma, ne može se utrditi starost frakture, frakture stoji, kada se drugi incident desio, i kada je donji deo noge bio slomljen, to nije u dalekoj budućnosti i, sigurno, u okviru od godinu dana, taj prelom će savladati isto mesto kao prvi prelom".

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Vi ne treba da zaboravite da mi postavljate pitanja koja su za nas veoma teška. Naime, vidimo kost koja je slomljena i koja se izlečila. Vidimo samo jedan prelom, a postavljaju se pitanja koja su, zapravo, hipoteze. I to je zaista teško. Dobro znam da kada imamo drugi prelom da možemo i da ga vidimo. Pitanje je bilo: "Može li da se vidi da li je noga bila slomljena samo jednom ili više puta?" Ne, nakon više od dve godine, nemoguće je znati da li je bio jedan ili više preloma. Ja kažem "Ne". Ali ono što vidim na rendgenskom snimku jeste da ima prelom koji je pravilan, kada se radi o ... koji je izlečen i pravilno zarastao. Zato ne počinjemo sebi da postavljamo pitanja kao: Ima li ljudi na mesecu ili ne? To je isto tako ovde. Da li ima, da li možemo da vidimo drugi prelom? Nema elemenata koji mogu da ukazuju na to da je, recimo, fraktura nepravilna. Onda se postavlja pitanje: Koji je izvor ili uzrok te nepravilnosti. Nepravilnosti tu nema. Iz tog razloga, kod mene postoji jedan konflikt mišljenja, kad se suočim sa ovim pitanjima.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Vi spominjete, kao jedan od argumenata, dobro zarastanje povrede posle frakture. Da li je moguće da je to dobro zarastanje nastupilo posle refrakture?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne. Recimo da su vas operisali i imate ožiljak od operacije. Sada vas opet operišu na istom mestu, po istom tom ožiljku, kako bi se izbeglo da imate dva ožiljka, ali to mora da se vidi. Nije moguće da se ponovo napravi isti ožiljak i isti prelom na sasvim istom mestu. To je san hirurga specijalista estetske hirurgije. Oni to pokušavaju da učine.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: A da li mi možete obrazložiti onda ovo što sam malopre pročitao. Da li se, upravo, to odnosi na ovo što sam vas pitao, jer, zaista, ne vidim na šta bi se onda odnosilo?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Koji tekst?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako hoćete, ja ću ponovo da vam pročitam.

SUDIJA HANT: Stranica 19, vašeg izveštaja, doktore, pod naslovom: "Argumetacija i odgovor na pitanja" ...

TUŽILAC GRUM: Stranica 9, časni Sude.

SUDIJA HANT: Oprostite, stranica 9, da stranica 9. To je treće pitanje: "Je li moguće da se ustanovi da li je noga bila slomljena jednom ili više puta?" Gospodin Domazet vam je pročitao deo pasusa, koji sledi nakon toga,

SVEDOK DE GRAV: Moram da kažem, izvinjavam se što ću to reći, ako se pročita pitanje i moj odgovor: "Može li da se vidi ... Da li je moguća konstatacija da je noga slomljena jednom ili više puta? " To je teoretsko pitanje i moj odgovor je, takođe, odgovor na teortsko pitanje. No, ako sagledamo stvarnost, pitanje se ovde ne postavlja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ali, vi ste doktore odgovarali na pitanje vezano za ovaj konkretan slučaj, i malo dalje na toj istoj strani stoji doslovce: "Kada se drugi incident desio i kad je donji deo noge bio slomljen i to nije bilo u dalekoj budućnosti i, sigurno, u okviru od godinu dana taj prelom će savladati isto mesto kao i prvi prelom." Šta ovo znači? Šta ovaj odgovor, onda, znači?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Koje je to pitanje ?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se ovaj drugi incident, koji se spominje, da li je to refraktura, odnosno, ponovni prelom noge? Jer ne postoji neki drugi incident, o kome bi govorili?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Vi govorite o drugome incidentu, ali ja nisam ... Ne znam za kakav drugi incident. Nisam dobio ni dosije o drugome incidentu. Ja sam video jedan rendgenski snimak i jedan dosije. Vi mi dajete ... Vi mi postavljate pitanje, koje je meni sasvim nepoznato.

SUDIJA HANT: Doktore, ono što vam je gospodin Domazet pročitao je pod sledećim pitanjem, na istoj toj stranici: "Može li da se proceni koje godine", i tako dalje, a treći pasus tog odgovora je onaj deo, koji vam je on pročitao: "Kada se dogodi drugi incident preloma ... ", i tako dalje. Ono što vas gospodin Domazet pita je šta, zapravo, pod tim mislite osim da je moglo doći do drugog preloma u roku od godine dana na istome mestu. Je li tako gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SVEDOK DE GRAV: Kada se vidi rendgenski snimak deset godina nakon preloma, vidi se, dakle, da je postojao prelom, imamo sliku. Ta slika, to sam već objasnio malopre, ta slika ima određenu strukturu. Ako je došlo do refrakture na istom mestu, pod istim uslovima, to se, onda, ne vidi. Ako se radi o prelomu sa određenim kontinuitetom, bez novih elemenata, slika to pokazuje kao jedan jedini prelom. To je jako teško da se ustanovi. Da li je krivulja, ja sam to pokazao na rendgenskom snimku, tu mrlju ... teško je da se kaže da li je ta mrlja nastala zbog teškoća

imobilizacije prve frakture ili je to fraktura koja je na nekim način reaktivirana drugim događajem? To ne može da se vidi.

SUDIJA HANT: Da se vratimo na prvobitno pitanje gospodina Domazeta. Da li je razumno moguće da je došlo do drugoga preloma ili refrakture na istom mestu, u roku od 12 meseci, kada pogledate taj rendgenski snimak iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV: Je li to bilo pitanje?

SUDIJA HANT: Ja sam ponovio njegovo prvobitno pitanje. Dakle, da li je razumno moguće, kada se pogleda taj rendgenski snimak iz 2001. godine, da je moglo doći do drugoga incidenta, odnosno, da li je moglo doći do ponovnog preloma na istom mestu? Ima li išta na rendgenskom snimku što bi sprečilo tu razumnu mogućnost?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Pitanje je pomalo retko, jer se radi o frakturi kod gospodina Mitra Vasiljevića, a ne kod preloma neke osobe "X", neke zamišljene osobe. Dakle, slika koju imamo je slika preloma kod osobe koja je u dobrom zdravstvenom stanju i u dobrom stanju što se tiče ozdravljenja tog preloma. Kada dođe do ponovnog preloma, pre završetka okoštavanja, onda to ne možemo da vidimo. Ako dođe do frakture nakon okoštavanja, onda se to vidi. Ne smemo da zaboravimo da ima malo ljudi koji znaju: kost koja se slomi... Kost je sastavljena iz dva elementa, proteinske strukture i soli koje se u nalazi u toj strukturi. Proteinska struktura, kao i sve druge proteinske strukture, zarasta u roku od 10 dana. Kada posečete prst, ta posekotina je zatvorena, solidno je zatvorena, nakon 10 dana. Organizacija te povrede, mi to nazivamo organizacijom povrede, nakon toga nestaje. U posekotini će čvrsti spoljni deo kože da se obnovi kasnije, to traje po nekoliko nedelja. Kod kosti se radi o kristalima, fosfatima, kalcijumu i tako dalje ... Dok se taj proces ne dovrši, proteinska struktura je ta koja dominira i koja je jako elastična i jako nežna. Zbog toga, ukoliko dođe do frakture u određenom vremenskom roku, ona ne može da se vidi. Čim dođe do kalcifikacije i ukoliko, u tom slučaju, dođe do novog preloma, onda se vide ti fragmenti ... vidimo ih. Dakle, to je odgovor na pitanje i to je, takođe, teškoća koju sam opisao u svom izveštaju. Može, dakle, da se prihvati limit od dve godine. Moram da kažem da kada se uzmu u razmatranje kosti gospodina Vasiljevića, to je kvalitetna kost sa dobrim kapacitetom ozdravljenja. Period od dve godine, uopšteni period, mislim da taj period mora biti smanjen. Gospodin Vasiljević nije neka hipotetska osoba, radi se o čoveku od krvi i mesa, koji se nalazi tu pred nama.

SUDIJA HANT: Mogu li da vam postavim samo jedno pitanje, na osnovu ovoga. Osećam se kao porotničar kada ga postavljam. Doktore, okoštavanje, odnosno, kalcifikacija, to je razvoj nove kosti tamo gde je nastao prelom, to je proces koji traje 12 meseci ili 2 godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne, ne dve godine. Nekoliko meseci. Ograničenje, u normalnim uslovima, bi bilo uglavnom tri meseca.

SUDIJA HANT: Ali rekli ste, u prethodnom odgovoru da, kada dođe do frakture nakon okoštavanja, onda bi se ona videla. Dakle, proces okoštavanja traje par meseci. Ja vas to pitam. Zato što mislim da ste vi, prvo, rekli dve godine.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da. Kako bih rekao? Okoštavanje, to jest obnova kosti, je jedan element, ali okoštavanje slomljene noge je, takođe, praćeno naticanjem, kalusom, kako mi to kažemo. Kalus je jedan dodatak kalcijuma, koji se smešta oko preloma i to je prosto ... Kalcijum mora da bude ponovno modeliran, i radi se, između ostalog, o pitanju mišićne aktivnosti. Ta aktivnost se dovršava nakon ... radi se, otprilike, o procesu koji se dovršava nakon dve godine. Nakon dve godine kažemo: "Evo, kalcijum ... i tako dalje". To znači da je preoblikovanje frakture okončano. To je taj rok.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li sam vas onda dobro razumeo, doktore, da je u tom roku do dve godine ovo moguće. Dakle, u roku za koji mi kažemo da je moguće da je došlo do ovakve refrakture?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da, možemo tako da kažemo. Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još jedno pitanje, gospodine de Grav. Obzirom na konkretnu situaciju, ovaj prelom sa istezanjem, po vašem izveštaju, da u takvoj jednoj bolnici bi istezanje trebalo, ako sam dobro razumeo, da traje šest nedelja i da posle šest nedelja nošenja gipsa, može da smanji fakturu, frakturu i onda je upotrebljena jedna reč, koja verovatno nije engleska, to sve prati najmanje šest nedelja oporavka. Da li to znači da smatrate da je bilo potrebno šest nedelja istezanja, zatim šest nedelja nošenja gipsa i najmanje šest nedelja oporavka posle toga? Da li sam tako dobro razumeo vaš odgovor?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Slušao sam vas, ali pitanje ... Ponovite mi pitanje, molim.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Iz vašeg pismenog nalaza, od 26. avgusta, stoji da ... doslovce ovako: ""U regionalnoj bolnici, gde je nedostatak medicinskog materijala, istezanje je kroz šest nedelja, i posle šest nedelja, gips može da smanji frakturu." Onda stoji jedan naziv, koji ja ne mogu da pročitam. To je "Kunčner najl" (Kuntchner Nail), ne znam na kojem je jeziku. "To će sve pratiti najmanje šest nedelja oporavka." Moje pitanje je: Da li sam razumeo da smatrate da je potrebno bilo, u slučaju ovakve povrede sa istezanjem, da to istezanje traje šest nedelja, da se zatim gips nosi šest nedelja, i da posle toga sledi najmanje šest nedelja oporavka? To je bilo moje pitanje.

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Pre svega, da vam kažem da je to pitanje koje mi je već postavljano. Ja nisam imao dokument na koji se vi oslanjate. Nisam znao. Ponavljam još jednom: Svi dokumenti koje sam proučio su, ni manje ni više, spomenuti u mojim izveštajima. Ako ga ne spominjem, znači da ga nisam ni video. Drugo, ovo je teoretsko pitanje i ako se odlučimo na istežanje noge, da bi se postigli dobri rezultati potrebno je da prođe šest nedelja. Sada vidim, u dosijeu koji ste mi dostavili, da je vreme koje je prošlo bilo samo tri nedelje, dakle pola od toga. Ali to je teoretski odgovor, i sada jedna digresija. Konstatujem da je, u medicini, pitanje datuma i merenja teoretsko pitanje. Mi ne baratamo datumima i brojevima. Uvek polazimo od medicinske celine. Zato i imamo poteškoća, s vremena na vreme, da razgovaramo o merama, centimetrima, danima i minutama. Dakle, ja nisam bio upoznat sa ovim dokumentom. Ako želimo da postignemo dobar rezultat kao sa Kunčnerovim klinom, onda je potrebno dosta vremena. Gospodin Mitar Vasiljević je imao samo tri nedelje, to me ne čudi. Ja znam za slučajeve gde je to vreme bilo još kraće. Međutim, to nije pitanje koje je meni postavljeno.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Samo jedno, gospodine de Grav, mada je, možda, to poznato i nama, laicima, ali mislim da je dobro da kažete u ... istežanje u ovim slučajevima, da li to znači nepomično ležanje u krevetu, sa tegovima, odnosno nogom, i nemogućnost bilo kakvog kretanja i u okviru same prostorije?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: To je cilj koji želi da se postigne, da se osoba imobilizira. Ne samo da se imobilizira, nego da delovi tela budu u pravilnom položaju. Na primer, čini mi se da malo ljudi zna, skoro niko i ne zna, ali ako se slomi noga i hoćete da postavite jedan Kuntčnerov klin ... Pre nego što se Kunčnerov klin postavi, mora da se stavi Kiršnerov klin (Kirschner nail) u vašu petu da bi se noga stavila u pravilan položaj, a nakon što se postavi Kunčnerov klin u nogu, a onda se igla iz pete vadi. Drugim rečima, ne samo da je reč o imobilizaciji, nego o postavljanju noge u valjan položaj. Ja sam pročitao, u dosijeu, da je gospodin bio dosta sklon alkoholu. Upoznat sam sa problemima ljudi, koji imaju naviku da piju, koji su jako žedni. Da bi se oni držali nepomični u krevetu, to je tegobno ne samo za pacijenta, nego i za lekara. Onda, pokušava se da se to vreme skрати na najmanju moguću meru.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako u toj terapiji nema i alkohola, da li je i to moguće?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Ne znam kakva je praksa. Postoje lekovi koji se zovu "Poseotoks". Međunarodni su i sadrže u sebi dosta alkohola. A može da ima i prijatelje koji mu donose alkohol. S druge strane, preleteo sam pogledom preko ovog papira, koji se sada nalazi ovde, ispred mene, i video da je imao apstinencijalnu krizu tri do četiri nedelje kasnije. To znači da neće čekati tri-četiri nedelje da popije alkohol. Sigurno je pio alkohol i u prvoj i drugoj nedelji. Iz nekog drugog razloga,

rezerve su bile poptuno potrošene. Nastupilo je delirično stanje. Nije potrebno da se bude lekar da bi se to uočilo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, gospodine de Grav. Nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, ne znam hoćete li da pozivate svedoke za tumačenje rendgesnkih snimaka. U tom slučaju, moraćete gospodina De Grava da upoznate s tim dokumentim, koje nameravate da uvedete, tako da bi moglo da se na njih odgovori.

ADVOKAT DOMAZET: Svakako, vaša visosti. Ukoliko to budem učinio, na vreme ću obavestiti.

SUDIJA HANT: Ali sada niste u mogućnosti da nam to kažete?

ADVOKAT DOMAZET: Ne.

SUDIJA HANT: U redu. Hvala. Tužilaštvo ima reč.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodin Domazet vam je predočio neke informacije u vezi sa mogućom povredom optuženog 1993. godine. Ja vas pitam: Uyimajući u obzir samo rendgenske snimke iz avgusta 2001, godine, da li se može reći da su ti snimci u skladu sa jednim jedinim prelomom na nozi gospodina Vasiljevića, kao posledicom povrede iz 1993. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Molim vas ponovite pitanje.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Je li moguće, samo na osnovu rendgenskih snimaka iz 2001. godine, da kažete je li do tog preloma došlo 1992. ili 1993. godine? Jeste li u mogućnosti, samo na osnovu rendgenskih snimaka, da date datum kada je došlo do preloma?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Što se mene tiče, ja mislim da je dosije, ovaj dokument 62 jasan. Tu se opisuje žrtva, koja je primljena u hitnu službu, sa prelomom tibijalno-fibularnog tipa. Mislim da je to odgovor na vaše pitanje. To je prelom ...

SUDIJA HANT: Doktore, postavljeno vam je pitanje, na osnovu rendgenskih snimaka iz 2001. godine. Zaboravite sada ovaj dokument, ovu istoriju bolesti, ono što

se nekome dogodilo 1992. godine ... Na osnovu rendgenskog snimka, jeste li u mogućnosti da kažete je li do preloma, koji tamo vidite, došlo 1992. ili 1993. godine? To je pitanje koje vam Tužilaštvo postavlja.

SVEDOK DE GRAV: Ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, i završno pitanje. Gospodin Domazet kaže da je gospodin Vasiljević slomio nogu dva puta. Prihvatimo li tu hipotezu, da li bi to promenilo vaše mišljenje da noga, na snimku iz 1992. godine, ne pripada istoj osobi kao noga koja se vidi na rendgenskom snimku iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Rendgenski snimak iz 1992. godine pripada drugoj osobi. Ne možemo da poredimo nešto što mu ne pripada.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dakle, čak i ako je tačno ono što kaže gospodin Domazet tvrdi, dakle, da je gospodin Vasiljević dva puta slomio nogu, smatrate li vi da je rendgenski snimak iz 1992. godine, snimak koji prikazuje nogu koja pripada drugoj osobi, a ne istoj kao rendgenski snimak iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Rendgenski snimak iz 1992. godine pokazuje prelom tibije, a ne fibule, a na prelomu iz 2001. godine, vidimo prelom obe noge, oprostite, obe kosti. Iz 1992. godine, imate prelom jedne kosti, a ne dve. A 2001. godine, imate prelom dve kosti.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Smatrate li vi i dalje da kost noge, koja se vidi na snimku iz 1992. godine, pripada drugoj osobi, a ne gospodinu Vasiljeviću?

SVEDOK DE GRAV – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Hvala, doktore.

SUDIJA HANT: Doktore, da li biste hteli da nam objasnite neke termine koje koristite. Vi govorite lekarskim jezikom, a ja govorim pravnim jezikom, pa se uvek ne razumemo. Refraktura, ponovni prelom, da li to znači da je do preloma došlo na potpuno istom mestu gde se desio i prethodni prelom?

SVEDOK DE GRAV: Na istom mestu ili na gotovo na istom mestu. Postoji nijansa.

SUDIJA HANT: Ako je na gotovo istom mestu došlo do preloma, da li se to vidi na rendgenskom snimku? Odnosno, ako je to ovde bio slučaj, da li bi se to videlo na rendgenskom snimku?

SVEDOK DE GRAV: Moglo bi da se vidi. Sada ću da vam odgovorim uz pomoć malog primera. Uzmite neki predmet od tvrde plastike, slomite ga i zalepite to s

nekim lepilom, da se to spoji. Iz nekog razloga, taj predmet se, ponovo, slomi na istom mestu. Možemo da dobijemo isti prelom, ali pošto ste zalepili i lepilo se skrutilo, videćete dodatne male fragmente. Ne znam da li sam jasan. To vam je potpuno ista stvar sa kostima: ako dođe do preloma kosti, ako se zaceli, pa čak i više od toga, ako nakon 72 sata, odnosno, nakon tri dana, ako dođe do ponovnog preloma videćete te male fragmente. Mogu da vam kažem iz kog razloga se to stvara ako želite ...

SUDIJA HANT: Nisam siguran da te razloge želimo, sada, da čujemo. Ono što želim da znam je značenje reči refraktura. To je gospodin Domazet vrlo pažljivo koristio u svojim pitanjima. Ako do refrakture ne dođe u istom opštem smeru, kao u prvom slučaju, nego negde blizu, da li biste očekivali da to vidite na rendgenskim snimcima iz 2001. godine?

SVEDOK DE GRAV: Na standardnom tipu rendgenskog snimka, gotovo je nemoguće da se to vidi. Ako se sumnja da bi to moglo da postoji, možemo da adaptiramo, da podesimo te mašine da bi se, ponovo, pojavilo. Znači, u slučaju ekspertize, eksperti se ne zadovoljavaju samo tim rendgenskim snimkom, već traže dodatne snimke i preciziraju šta traže. Drugim rečima, ako se smatra da postoji neka greška ili neka poteškoća, u tom slučaju počinjemo da ih tražimo. Videćete, na primer, da smo napravili više rendgenskih snimaka pete. Ti snimci su napravljeni pod različitim uslovima: promenili smo voltažu i menjali smo takođe trajanje ekspozicije, što je dalo različite rendgenske snimke. Istovremeno smo snimali i noge. Imam rendgenski snimak koji je urađen u martu, reč je o snimku lošeg kvaliteta, ali koji je urađen pod nekim drugim uslovima. Mi smo, dakle, uzeli naše rendgenske snimke i gledali da li postoje neke nepravilnosti, dakle, nešto što se ne vidi na jednom rendgenskom snimku, može da se vidi na drugom. Takođe, možete, na primer, da vidite na rendgenskim snimcima, koje smo napravili ... Videćete rendgenski snimak, koji pokazuje koštanu strukturu, plan, smer kristala i to može da se uoči. Na drugim snimcima, to ne možete da vidite. Što znači da ako sumnjamo na nešto, kada obraćate pažnju, vodimo računa na te detalje. To je razlika između rendgenskih snimaka, koje je uradio porodični lekar: on će da zna gde je došlo do preloma i koji je najbolji način da se taj prelom zaleči. Ovde, kod nas, ne želimo da izlečimo, nego tražimo strukturu preloma. Ja ovde ne vidim nepravilnost. Dakle, to je dvojstvo u pitanju, refraktura, pošto je ne vidimo. Ali ako nas upravo to zanima, gledamo pojedivosti, detalje koje sam vam, malopre, opisao. Kada se neki predmet slomi, zalepите ga. Ponovo se slomi, dolazi do refrakture, i imate te male krhotine na mestima refrakture, spajanja preloma, i uvek možemo da vidimo ostatke slomljenog predmeta.

SUDIJA HANT: Drugim rečima, ako ste upozoreni da to može da predstavlja problem, u tom slučaju, radili bi sofisticiraniji oblik rendgenskog snimanja? To je ono što želite da kažete?

SVEDOK DE GRAV: Da, između ostalog, ali to nije neophodno.

SUDIJA HANT: Da vam je rečeno da gospodin Vasiljević tvrdi da je, 6. maja 1993. godine, ponovo slomio nogu, otprilike tri centimetra ispod starog preloma, da li biste, u tom slučaju, napravili neke drugačije rendgenske snimke i proveli neki drugi tip studije?

SVEDOK DE GRAV: Svakako.

SUDIJA HANT: Pa čak i bez takvog drugačijeg pristupa i drugačijih rendgenskih snimaka, da li biste očekivali da na rendgenskim snimcima iz 2001. godine vidite drugi prelom, 3 centimetra ispod starog preloma?

SVEDOK DE GRAV: Malo bi me iznenadilo da se tako nešto vidi. Za to su, stvarno, potrebne specijalne tehnike i za to, na primer, treba da odete kod profesora Zingofa (Zingoff) u Brisel (Brussels) ili kod doktora Braka (Braka?) u Blaskat (Blaskat?). Ali ja ne mislim da to može ovde da uradi, to je prvo. Drugo, iznenadilo bi me ... Nedostaje ...

SUDIJA HANT: Šta bi vas iznenadilo? Iznenadilo bi vas da to niste приметили ili da ste to приметили?

SVEDOK DE GRAV: Iskreno govoreći, ne samo da smo gledali rendgenske snimke. Moram to sada sasvim otvoreno da vam kažem, sedam dana su ti rendgenski snimci bili okačeni kod mene i ja sam ih gledao u različitim trenucima, u više navrata, ne bih li na njima uočio sve što je moguće. Nisam bio sam, već sa doktorom Bolenom (Bollen) i sa još dvojicom lekara, i mi smo zajedno analizirali te rendgenske snimke. Opisali smo u našim izveštajima šta smo na njima videli. Nismo našli elemente, koji bi ukazivali na refrakturu, kao što je to bilo spomenuto. Uostalom, mi smo opisali i spomenuli sve ostale elemente. Dakle, nije bilo elemenata koji bi nas naveli da to mislimo. Nije bilo ničega što bi nas navelo da smatramo da je došlo do neke nepravilnosti.

SUDIJA HANT: Još uvek nastojim da utvrdim šta bi vas to iznenadilo. Da li kažete da ako je došlo do još jednog preloma, 3 centimetra ispod starog preloma, i to u roku od godinu dana, vi biste, u tom slučaju, bili iznenađeni da to niste uspeli da uočite na rendgenskom snimku ili da se to, zapravo, dogodilo, vi biste to uspeli da uočite?

SVEDOK DE GRAV: Videli bismo male nepravilnosti.

SUDIJA HANT: Rekli ste da je noga bila u istežanju samo tri nedelje, u skladu sa onim što piše u istoriji bolesti. Pitam se gde ste to videli?

SVEDOK DE GRAV: Ovde.

SUDIJA HANT: Evo, vidite ... Kaže se da je 15. juna Kuntčnerova žica provučena kroz petu i da je teg od sedam i po kilograma pričvršćen na to. Pretpostavljam da je to početak procesa istežanja.

SVEDOK DE GRAV: Da, da.

SUDIJA HANT: Gde kažete da završava to razdoblje od tri nedelje?

SVEDOK DE GRAV: Istežanje je vršeno od 15. juna. Tegovi su skinuti 7. jula. Ja ne verujem da je taj čovek pušten kući, ako mu je noga u istežanju. On ne može da hoda po kući. To stoji u dokumentu, 7. jula.

SUDIJA HANT: Da, datum puštanja je 28. juli ... 15. juni? To je više od tri nedelje, zar ne, doktore?

TUŽILAC GRUM: Časni sude, on govori o onome šta je zapisano na drugoj stranici, na kojoj je datum 7. juli.

SUDIJA HANT: Jedino što ja vidim da je ovde upisano je vreme otpuštanja i kaže se, zatim, da mu je gips staljen dok je još u bolnici, 17. Po naslovnoj stranici, 28. juli je datum otpuštanja.

TUŽILAC GRUM: Doktor je govorio o tome šta je upisano, ali možemo da mu postavimo pitanje.

SUDIJA HANT: U redu, doktore, za one koji nemaju nikavog iskustva u ortopediji, možete li da nam precizirate šta je Kuntčnerov klin ili žica?

SVEDOK DE GRAV: Kiršner. Mi malo mešamo to Kunčner i Kiršner. Kiršner, to vam je klin u obliku slova "U" i to je, dakle ... Jedan pravi Kiršner, to vam je nešto vrlo, vrlo specijalno, ali se reprodukuje često. Kiršner je jako skup. Znači u obliku je slova U i malo se savije, kad se stavlja unutra u telo, onda se pod uticajem telesne toplote otvara. Dakle reč je o fiksiranju, on malo steže kost na nozi. Dovoljno je s jednim Kiršnerom fiksirati gore i dole, i sve vam ostane na istom mestu. To je jedan dosta dugački klin od 35 do 40 mm i zato sam na rendgenskim snimcima, imate moj izveštaj, snimao koleno. Uzeću fotografiju, biće mi od koristi ... Nema ni jedne fotografije bez razloga. Ovde je jedno malo istureno mesto. To se vidi, na primer,

kada savijete koleno, ako opipavamo svoje vlastito koleno, osetićemo neko ispučenje. E sad, to ispučenje se povlači, može da se skine s nekom vrstom ... Otvori se. I tu napravimo rupu i unese se Kiršner, odozgo na dole. Kad ste stavili Kiršnera to se vidi ili možemo da pokušamo da vidimo. Možemo da ga vidimo, jer je ispučenje u tom slučaju nestalo. Ovde, on je na svom mestu, zato nikada nismo ni pokušali. Kiršner igle, to su vam igle prečnika oko četiri milimetra i promenljive dužine, možemo da ih skratimo nečim.

SUDIJA HANT: Možda sam ja krivo izgovorio, oprostite. Konačno, kada vam je gospodin Domazet postavio jedno pitanje o refrakturi, vi ste odgovorili tako što ste rekli da ste očekivali da dođe do operacije, do hirurške intervencije, nakon druge frakture odnosno refrakture. Šta ste time hteli da kažete?

SVEDOK DE GRAV: U tom slučaju, kad dođe do refrakture, uopšteno govoreći, zašrafićemo, sa spoljne strane, jedan komad metala i obradićemo ga na taj način. To je tretman.

SUDIJA HANT: Nakon refrakture? Znači, očekujete da postupak bude takav nakon refrakture?

SVEDOK DE GRAV: Da.

SUDIJA HANT: U redu. Gospodine Domazet, imate li dodatnih pitanja, nakon mojih?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša visosti, osim u vezi ove istorije bolesti, ona pokazuje da je u toku lečenja Mitar Vasiljević prebačen na psihijatrijsko odeljenje. Dakle, nema oznaka, doduše, da li je tu nastavljena, eventualno, neka ekstenzija ili ovo ... Zbog toga je, verovatno, doktor De Grav našao da se radi o tri nedelje, jer to, otprilike, odgovara periodu do dana kada je prebačen na psihijatrijsko odeljenje, na kojem je ostao do 28. 7. 1992. Ali ja se nadam da ćemo to razjasniti svedocima odbrane.

SUDIJA HANT: Hvala. Tužilaštvo, da li imate pitanja?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala vam što ste došli da svedočite, doktore de Grav. Sada ste slobodni da napustite sudnicu. Hvala.

SVEDOK DE GRAV: Hvala.

SUDIJA HANT: Napravićemo pauzu do 14.35.

(pauza)

SUDIJA HANT: Nakon problema pri postavljanju pitanja doktoru de Gravu i dobijanja odgovora na ista, kasnimo, no, bitno je da danas završimo, tako da možemo da oslobodimo gospodina Domazeta da može da počne sa pripremom izvođenja svojih dokaza za dve nedelje. Recite koliko je ostalo još za ovog svedoka?

TUŽILAC GRUM: Pa, predviđam 15 minuta glavnog ispitivanja.

SUDIJA HANT: Hoće li unakrsno ispitivanje dugo da traje, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne časni Sude, jako kratko

SUDIJA HANT: Dakle, ostaje nam samo gospodin Roj.

TUŽILAC GRUM: Da, i uvođenje izjava po Pravilu 92bis, kao i prilaganje nekih drugih dokumenata.

SUDIJA HANT: Mislim da to neće dugo da traje. Ukoliko zamolim ili upozorim ljude u prevodilačkim kabinama i sudske stenografe, moram da vam kažem, dakle, da ćemo morati da ostanemo malo duže, oko 15 minuta, tako da ne bismo produžili ovo za još jedan dan. Hvala vam. Gospodine, vi ste još uvek vezani zakletvom koju ste položili. Da li to razumete?

SVEDOK VG-84: Da

SUDIJA HANT: U redu, gospodine Grum, izvolite.

TUŽILAC GRUM: Pre nego što počnemo sa ovim svedokom, postoji još jedna stvar koja proizlazi iz svedočenja gospodina de Grava. Tužilaštvo je predložilo, a Sud je prihvatio originalne rendgenske snimke kao dokazne predmete 21 i 151. Kao što smo svi videli, forografske verzije snimaka bile su pogodnije za korišćenje, pa ja predlažem, možda u dogovoru sa gospodinom Domazetom, da same fotografije snimaka zamenimo, tako da u dokaznom predmetu 151 zamenimo fotografiju koju je doktor de Grav imao, a to je na stranici 4 njegovog prvog izveštaja, a fotografija dokaznog predmeta 21 je uvedena u spis kao dokazni predmet 21-1. Ja bih predložio da Tužilaštvo sada povuče pravi rendgenski snimak, dokazni predmet 21.

SUDIJA HANT: Da, ja sam bio malo iznenađen kada je doktor rekao da je on, zapravo, bio u posedu dokaznog predmeta 151 sve ovo vreme. Koliko ja razumem, nalog je bio da se one stave na raspolaganje Odbrani i njihovom ekspertu da to pregleda.

TUŽILAC GRUM: Oni su ih imali na raspolaganju, časni Sude, svaki put kada ih je gospodin Domazet zatražio.

SUDIJA HANT: U redu. Ali zašto su one bile kod doktora de Grava? On živi negde blizu Antverpena (Antwerp), i vi ne možete tek tako da odete i uzmete ih od njega.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. One su bile u njegovom posedu dok neko od nas ne bi stupio s njim u kontakt.

SUDIJA HANT: Očigledno da nije bilo potrebe za njima, ali svejedno. Nastavite, gospodine Grum.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine, ja se izvinjavam zbog kašnjenja vašeg svedočenja. Zaključili ste, juče, svoje svedočenje sa onim trenutkom kada ste bili u kući kraj potoka. Sada bih vam skrenuo pažnju na konkretno vreme kada ste bili u toj kući. Recite da li ste, u jednom trenutku, postali svesni da je ta kuća zapaljena?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam kažete šta vam je prvo skrenulo na to pažnju, dakle, šta vas je učinilo svesnim da je došlo do požara?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, plamen koji je se s vrata, znači, poč'o se proširivati prema kući, unutrašnjosti kuće. Meni je jedino preostalo bilo da tri koraka do prozora krenem. Dolaskom do prozora, moja mama je bila na prozoru, razbijala prozor. Gurn'o sam je u potok, na prozoru je me geler od bombe, u čelo. Imam mali ožiljak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste se vi, tačno, nalazili kada je izbila vatra?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa nasred kuće, na stolu. Sjedio sam na kuhinjskom stolu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete koliki je bio intenzitet te vatre?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, veoma veliki intenzitet te vatre, i brzo je se širila.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Je li bilo puno dima od vatre?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste svedočili o tome da ste ranjeni gelerom. Da li je, u kući, došlo do eksplozije?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ja sam se već nalazio na prozoru.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo kada ste bili na prozoru?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Znači, bomba je bačena u kuću i mene je geler na čelo. Imam jedan ožiljak.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li bili u stanju da vidite ko je bacio bombu u kuću?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne, ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta se dogodilo nakon što je ta bomba eksplodirala?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, ja sam iskočio sa svojom majkom ... u potok.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko daleko je potok bio od kuće?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Oko tri metra, približno govorim. Vrlo blizu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kuda ste otišli iz potoka?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Došli smo u potok i bilo je jedno veliko drvo. Bili smo se sakrili za to drvo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi znali da li je još neko, posle vas, iskočio kroz taj prozor?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, da. Znao sam za osobu, pod brojem VG-38, da je bila na prozoru uz mene, ali prilikom skakanja u potok, znači, za njega sam zaboravio.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Rekli ste da ste otišli do velikog drveta. Šta ste uradili kod tog stabla?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da. Za to drvo, skrivao se, jer su odmah prešli s donje strane prozora i počeli pucati. Znači, ko bi god izašo, ubijali ga i svjetlili baterijama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste sa mesta gde ste se krili, iza toga stabla, mogli da vidite kuću?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, mogla je se kuća viditi, ali u mene je glava bila ... Skrivo sam se od tih baterija i tako da nisam gledao u tu kuću.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Ali mogli ste da vidite svetlo baterije?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da, da, baterija.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko dugo je, u to vreme, trajala pucnjava?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, znači, mi smo otišli nekih dvadesetak metara pri potoku, tako da je pucnjava neprestano još ... Pucalo je još uvijek.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko je, otprilike, trajala pucnjava?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Trajala je dosta, dosta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li videli da je još bilo ko od drugih ljudi pokušao da izađe, u to vreme, iz kuće?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da, ljudi koji su to pokušavali odmah su bili ubijani.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta ste čuli sa tog mesta gde ste bili, kod stabla?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, čuli smo plač, dim, detonacije, pucnjavu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je mnogo dima izlazilo iz kuće?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li vi, u jednom trenutku, napustili to mesto na kojem ste se krili, kod stabla?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gde ste otišli?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Otišli smo 20 metara potokom, približno govorim. Dvadesetak metara.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko dugo ste ostali na tom mestu?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ostali smo do ranih jutarnjih sati, negdje do pet sati. Približno govorim, pošto nisam imao sat.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li sa tog mesta mogli da vidite kuću?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, ne.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li mogli da čujete bilo kakve zvukove, koji su dopirali od kuće?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Moglo se čuti i dalje plač, pucnjavu i ...

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam procenite, sa tog mesta, koliko je trajala pucnjava?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, trajala je, možda, nekih dva sata. Znači, približno govorim.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A plač koji ste spomenuli, koliko je on trajao?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, isto tako.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li, na kraju, napustili to mesto i pošli u selo?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U koje ste selo pošli?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Selo Gostilja. Prvo smo, prvo smo stigli ići u Babin Potok, pa zbog naseljenih kuća smo krenuli prema Gostilji.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koliko dugo ste ostali tamo pre nego što ste otišli?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: U selu Gostilja, jel?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Dva dana.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I kuda ste otišli odatle?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Otišli smo u Žepu.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, sada ću da zamolim da se svedoku pokaže crno-bela kopija dokaznog predmeta Tužilaštva 17-3.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine 84, desno od vas, na aparatu, nalazi se plava olovka. Dakle, uzmite taj plavi flomaster i zamoliću vas da na stolu, pred sobom, znači, na toj slici, napravite neke oznake.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Najpre vas molim da napišete "VG-84" na dno dokaznog predmeta 17-3.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, napišite broj "1" na kući Memića.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, napišite broj "2" na onoj kući koja se zapalila.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Sada vas molim da nacrtate krug i da u krug stavite inicijale "MV", da nam pokažete mesto na kojem je bio Mitar Vasiljević, u vreme kada je rekao da je predstavnik Crvenog krsta.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Vi ste rekli da ste se sakrili iza jednog velikog stabla. Molim vas da nam, otprilike, pokažete mesto tog stabla, da ga zaokružite i upišete broj "84" tamo gde se vi nalazili, kada ste se krili iza stabla.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I na kraju, molim vas, napišite "X" da nam pokažete mesto gde ste videli ljude sa baterijama.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM: I, sada, molim da se ta slika stavi na grafoskop i zamoliću poslužitelja da svedoku doda pokazivač. Može li slika malo da se podigne?

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas da sada, tim pokazivačem, pokažete kuću koju ste označili brojem "1".

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ovo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A kuću sa brojem "2"?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim vas, sada nam pokažite i zadržite pokazivač na krugu sa inicijalima "MV" da nam pokažete gde ste videli gospodina Mitra Vasiljevića.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada, molim vas, pokažite nam krug sa brojem "84", da vidimo gde ste se krili iza stabla.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: I na kraju, molim da nam pokažete oznaku "X", mesto gde ste rekli da ste videli ljude sa baterijama.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok pokazuje)*

TUŽILAC GRUM:Hvala. Zamoliću da se, sada, zavede ovaj dokaz u spis, kao dokazni predmet Tužilaštva 17-3-VG-84.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li prigovor?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Dakle, dokazni predmet 17-3-VG-84.

TUŽILAC GRUM: A sada molim da se pred svedoka stavi dokazni predmet 17-7.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine 84, molim vas da, ponovo, na dno ovog dokumenta napišete "VG-84".

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A sada zaokružite prozor, kroz koji ste gurnuli svoju majku i kroz koji ste iskočili.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Molim da se dokument stavi na grafoskop. Molim vas, pokažite nam prozor koji ste zaokružili.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: *(Svedok označava)*

TUŽILAC GRUM: Hvala. Časni Sude, ja nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet?

TUŽILAC GRUM: Oprostite, mogu li da predložim da ovaj dokument uđe u spis kao dokazni predmet Tužilaštva P17-7-VG-84.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Dakle, dokazni Predmet P17-7-VG-84. Gospodine Domazet, svedok je vaš. Izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala, vaša Visosti. Dobar dan, gospodine, pitaću vas nekoliko detalja o onome što ste videli u susretu između Muje Halilovića i Mitra Vasiljevića. Da li ste, tom prilikom, primetili da je Mitar Vasiljević imao neku flašu u rukama i ... Ili, uopšte, da li ste videli flašu?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste videli da je imao megafon u rukama? Pretpostavljam da znate šta je megafon.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da, znam. Ne sjećam se ni to.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja vas molim da mi još jednom, po vašem sećanju, kažete šta je imao na sebi, jer ste dosta neodređeno... dali ste dve mogućnosti, po onome što ste rekli. Možete li da ponovite šta je imao, po vašem sećanju, tada na sebi?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Može. Imao je odijelo. Znači, šešir na glavi. Odijelo je, znači, kao crne boje bilo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate šta je na nogama imao?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste gledali, upravo u trenutku, kada je pisao potvrdu o kojoj ste govorili?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Je li to bilo tu, na ulici, ispred kuće?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, ako razumem, on je pisao tu potvrdu na ulici, dok je stoje sa Mujom?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da, da i predao je Muji.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Nije li kiša tada padala?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, bilo je oblačno vrijeme, znači, tmurno. Tih dana i tih večeri je kiša padala. Znači, tog trenutka je, kao, da nije padala kiša.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate da ste, dolazeći, pokisli, da je padala kiša kada ste dolazili iz centra grada?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Šta je Mujo Halilović uradio sa tom potvrdom?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Drž'o je kod sebe. Da li je kome pokazivo među narodom, to ne znam. Ostalom narodu, to ne znam. Znam samo da je uzeo i ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Dakle, vi niste videli da je ikome pokazao? Znači da je uzeo potvrdu?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Jeste li videli gde je stavio tu potvrdu?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još samo jedan detalj, ako se sećate. Da li je, oko nekog od rukava, Mitar Vasiljević imao neku traku?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se to sad.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kada ste opisivali trojicu vojnika, koji su bili u kući, i dvojicu ste identifikovali, po onome što su vam rekli, kao Milana i Sredoja?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Treći vojnik, da li je nosio brkove?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako se možete setiti, u vreme kada ste iskočili iz ove kuće...

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Pomenuli ste da je, negde iza toga, ste videli baterijske lampe i uplašili se da vas ne otkriju, ako sam razumeo?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kakvo je videlo bilo? Odnosno, bez tih baterijskih lampi, da li je to mesto bilo osvetljeno? Da je bilo moguće da se da vas vide i bez toga ili ste se bojali da baterijskim lampama ne budete osvetljeni?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Znači, već kad smo zapaljeni?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da.

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: To je bilo ... To se ne može opisat. To su bombe padale. Znači, bacane bombe, pucnji. Vatra se proširivala. Znači, to je ... To je ... Kao nekim dimom ... Kuća se nije mogla vidjeti da je to kuća.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Kad to kažete da se nije mogla videti, i je l' mogu to da razumem da se nije mogla od dima ili je to od noći, od mraka?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Od dima, od dima, detonacija bombi i ostalo. A od noći se vidilo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, ali niste mi odgovorili upravo na ovo pitanje. Dakle, bojali ste se tih baterijskih lampama da vas ne osvetle. Da li se bez tih lampi moglo videti ili je bio takav mrak, da se nije moglo videti bez?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne znam ja dal se moglo viditi ili nije. Oni su uglavnom lampama, tim bateijama ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se moglo videti ko drži bateriju?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Odnosno, ko su ta lica?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, nisam ih mogao prepoznati.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Zbog čega?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Nisam to lice mogao prepoznati, što je tu držalo bateriju, jer je baterija kretala, znači, po mom, oko drveta, gdje sam ja bio, tako da nisam smjeo glave dić. Samo ponekad sam glavu digo. Svjetlost udara, znači, u oči tako da se ne može ...

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Vi ste, malo, na fotografiji zaokružili prozor kroz koji ste iskočili i to je, prema onoj fotografiji, drugi prozor?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da, da, drugi prozor.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Šta je na njemu bilo pre nego što ste iskočili? Dakle, pre nego što je bilo ko iskočio od vas?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Znači, bilo je to staklo, armirano. Znači, prilikom mog dolaska na taj prozor, vidio sam da se osoba VG-18, znači ... (*nerazumljivo*) ... razbija prozor. Znači, već je prozor bio razbijen, ali ne kada se mreža, mrežica otkazala, tako da sam ja samo tu osobu gurnuo u potok.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li je i onaj prvi prozor bio na isti način?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne znam ja.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ako znate?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne znam. Kako ću znati?

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li ste videli nekoga da je kroz taj prozor iskakao?

SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: U momentu kada ste vi iskočili...
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: I pobjegli prema potoku ...
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Nije još bilo bilo kojih vojnika koji bi ... Bili tu i pucali u vas. Jel tako mogu da razumem?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Nije, nije. Znači, baterije nisu još bile prešle ispod kuće.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: A kad ste rekli da je bilo onih na koje je pucano, i onih koji su bili pogođeni i ubijeni ispod prozora, da li ste to vi, lično, videli i mogli videti ili ste to pretpostavili ili eventualno od nekoga čuli?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Pa, mi smo došli za drvo to, preko potoka. Znači već su sa baterijama prešli ispod kuće, gdje su mogli vidjeti ta obadva prozora, i čula je se pucnjava na te prozore, i vriska naroda na prozore ... Ko je preživio u toj kući od detonacija bombi, da iskaču na prozor.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Moje pitanje je da li ste to direktno videli ili pretpostavljate da je tako bilo?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne, ne, vidio sam to iza drveta. Znači, u jednom trenutku, govorim, uspio sam viditi. Znači, to su trenuci, sekunde.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Šta ste, u tom trenutku, videli?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Vidio sam da je ... Da baterija svjetli na te prozore i da se puca po tim prozorima. To su trenuci koji se ne mogu opisivati.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Svakako, svakako, ali me još ovo interesuje, ako možete da se setite, jer ste maločas i crtali na fotografiji mesto gde ste, otprilike, videli tu bateriju, baterijsku lampu, koja je osvetljavala. Koliko je to lice ili ta lica, ako ih je bilo više, bilo udaljeno od tog drugog prozora, gde ste videli da iskaču ljudi?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Ne sjećam se.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li možete, u odnosu na onu ivicu kuće, da odredite mesto gde je, odakle je baterijska lampa bila, obzirom da ste to i crtali malopre?
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Možda, mogu približno ... *(nerazumljivo)* ... reklo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ne morate, ako niste sigurni.
SVEDOK VG-84 – ODGOVOR: Nisam siguran.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Hvala. Ja vam zahvaljujem. Ja nemam drugih pitanja.

SUDIJA HANT: Ima li dodatnih pitanja?

TUŽILAC GRUM: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala vam što ste došli da svedočite. Obavili ste svoj zadatak ovde i slobodni ste da idete.

SVEDOK VG-84: Hvala i vama

SUDIJA HANT: Dok čekamo da dođe vaš sledeći svedok, gospodine Grum, jeste li sastavili bolji odgovor na argument koji je uložio gospodin Domazet?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, izvinjavam se, nisam imao prilike da ga završim sinoć. To ću da učinim večeras i dostaviću ga odmah ujutro. Mogu da pošaljem jedan primerak faksom gospodinu Domazetu čim ga završim.

SUDIJA HANT: Molim vas.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, pre nego što sledeći svedok bude pozvan, jedna od stvari o kojima sam hteo da razgovaram sa ovim svedokom, a možda možemo da nađemo alternativno rešenje obzirom da smo vremenski ograničeni, deo je istrage u ovom predmetu, gde imamo jedan video snimak okoline između ove dve kuće kuće Memića, nekih drugih kuća i kuće kod potoka u kojoj je došlo do požara. Ako se gospodin Domazet složi oko prihvatljivosti toga, Sud može da ga pogleda kada to želi, umesto da nam to sada oduzima vreme. Meni će trebati oko 15 minuta da ga prikažem ovde, u sudnici, i ja sam spreman da to učinim.

SUDIJA HANT: To bi bila dobra ideja. Šta mislite o tome, gospodine Domazet? Da li ste videli taj snimak?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude. Ja imam tu traku.

SUDIJA HANT: U tom slučaju, mi možemo da pogledamo tu traku, dok vi budete zauzeti nečim drugim. U redu. Onda to možete da predložite kao dokazni predmet. Koji broj dokaznog predmeta bi to bio?

TUŽILAC GRUM: To bi bio dokazni predmet 18, i on je delimično usvojen kao dokazni predmet 13. septembra. Mi bismo sada hteli da cela ta traka broj 18 uđe u dokazni materijal.

SUDIJA HANT: Nisam znao da je već delimično usvojen, ali u redu. Usvojićemo i ostatak. Gde je vaš svedok?

TUŽILAC GRUM: Dakle, Tužilaštvo poziva Iva Roa (Yves Roy). Trebalo bi da je ispred sudnice. Časni Sude, hteo bih da razdelim ono što bi moglo, u najboljem slučaju, da se opiše kao lista sa pseudonimima. Istražitelj će da svedoči pod svojim imenom, ali spominjaće određen broj ljudi pod pseudonimima, tako da nam bude pri ruci ...

SUDIJA HANT: Koji je to broj?

TUŽILAC GRUM: Došli smo do 92, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Lista sa psudonimima će da nosi broj P92 i biće zavedena pod pečatom.

ADVOKAT DOMAZET: Časni sude, moj kolega, gospodin Tanasković, može li da mi se pridruži?

SUDIJA HANT: Da, svakako.

ADVOKAT DOMAZET: On čeka u drugoj prostoriji. Ako bi neko iz obezbeđenja mogao da ga uvede.

SUDIJA HANT: Obavestićemo ga nekako. Sačekajte jedan minut. Svedok treba da položi zakletvu. Gospodine, molim vas, pročitajte svečanu izjavu sa dokumenta koji vam daje sudski poslužitelj.

SVEDOK ROJ: Svečano izjavljujem da ću da govorim istinu, celu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA HANT: Izvolite sedite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Roj, sada su vam dali dokazni predmet Tužilaštva 92 i on sadrži imena i brojeve zaštićenih svedoka. Zamolio bih vas da, tokom vašeg svedočenja, ove ljude oslovljavate rednim brojem, kada budete govorili o njima.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časnici Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roj, za početak, možete li da kažete nešto Sudu o svom obrazovanju i karijeri.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Ja sam došao da radim za Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju kao istražitelj u kancelariji Tužilaštva, u junu 1998. godine. Pre toga, bio sam 25 godina policajac u Kraljevskoj kanadskoj konjičkoj policiji (The Royal Canadian Mounted Police). Glavni deo mog rada sastojao se vršenju istraga na polju međunarodne narko trgovine. Godine 1993., radio sam sedam meseci u civilnoj policiji Ujedinjenih nacija (The United Nations Civilian Police, UNCIVPOL) u gradu Daruvaru, u Hrvatskoj. Bio sam odgovoran za grupu istražitelja, a naš zadatak bio je da vršimo istrage u predmetima od sitnih krađa do ratnih zločina, lokacija masovnih grobnica, ubistava i osnovnih ljudskih prava, istrage kršenja osnovnih ljudskih prava.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dok ste bili u Kraljevskoj kanadskoj konjičkoj policiji, da li bi moglo da se kaže da ste bili uključeni u istrage koje su se odvijale u mnogim zemljama van Kanade?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Apsolutno, časnici Sude. Na svim kontinentima, od južne Amerike (South America) do Azije (Asia), Evrope (Europe), Afrike (Africa). Radio sam po celom svetu, gospodine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U skladu sa vašim dužnostima u kancelariji Tužilaštva, da li ste dobili zadatak da istražite neke od zločina za koje se smatra da su počinjeni u gradu Višegradu?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Tačno, časnici Sude. Kao što sam ranije rekao, počeo sam u junu 1998. godine. Od samog početka, radio sam na brojnim predmetima, ali najviše na predmetima vezanim za Višegrad. Radili smo i više istraga, posebno nakon hapšenja gospodina Mitra Vasiljevića do kojeg je došlo 2. januara 2000. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U vezi s ovim predmetom, predmetom protiv Mitra Vasiljevića, da li ste pokazali foto-panoe nekim svedocima?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, jesam, časnici Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam, ukratko, opišete proceduru koje ste se pridržavali kada ste pokazivali foto-panoe svedocima?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: To je vrlo jednostavno, časnici Sude. Kada se sretnemo sa svedocima, uzmemo njihove izjave, i na kraju, pokažem im foto-pano. On obično sadrži 10 do 12 fotografija 12, 10 ili 12 različitih ljudi. Mi im ne kažemo koga tražimo, pitamo ih da li prepoznaju nekog od ljudi na tim fotografijama.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Koje procedura sledi ako svedok prepozna nekog?
SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Procedura je, opet, jednostavna. Zamolim svedoka da napiše svoje ime preko lica čoveka koga je prepoznao.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste svedoku VG-80 pokazali foto-pano, u skladu sa procedurom?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, jesam. To je bilo 19. januara 2001. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste foto-pano pokazali VG-81?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, 18. januara 2001. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: A VG-38, da li ste i tom svedoku pokazali foto-pano?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Jesam, časni Sude, 21. juna ove, 2001. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Možete li da nam opišete kako locirate svedoke, odnosno, kako ste to činili u ovom predmetu?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Isto kao i u drugim predmetima, obično dobijamo informacije preko svedoka. Oni mogu da pišu Tribunalu, mogu da šalju faksove sa svojim imenima, tokom ovog razdoblja kada se istražuju ratni zločini za koje se smatra da su počinjeni. Kancelarija Tužilaštva prikuplja sve te informacije i mi vršimo istrage. To je jedan od načina kako dobijamo imena svedoka, znači, kada nam pošalju neke informacije. Drugi način je da, kada primimo informacije od svedoka, proverimo naše baze podataka ovde, u Tribunalu i, u većini slučajeva, mi smo već primili neke informacije kojima se tvrdi da su počinjeni isti ratni zločini. Dakle, tako dobijamo imena dodatnih svedoka. Kada se sastanemo sa svedocima, retko se dešava da su oni jedini svedoci nekog zločina, koji se navodno dogodio, tako da, kada uzimamo izjave, oni nam obično kažu: "Ja sam bio s tim i tim, tog i tog datuma," i tako saznamo za imena drugih svedoka. Zatim, uputimo zahtev lokalnim vlastima, na primer, u Srbiji, Hrvatskoj ili Bosni da proverimo da li oni imaju bilo kakve informacije o zločinima za koje se tvrdi da su počinjeni. Oni, uglavnom, imaju već određene informacije o tim zločinima za koje se tvrdi da su izvršeni, imaju imena svedoka ili izjave svedoka i oni ih dostave Tribunalu. Sažeto rečeno, to je način na koji, obično, nalazimo svedoke.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Želim da vas pitam za svedoke VG-78 i VG-101. Da li su to svedoci koje ste vi sami locirali?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: To se desilo zahvaljujući istrazi našeg tima ovde, u Tribunalu. Prvi put smo saznali za ova dva svedoka od VG-18. VG-18 je spomenuo da su te dve devojke preživele požar, ali nismo dobili imena tih devojaka. U to vreme, VG-18 nije želeo da spominje bilo kakva imena. Mi smo, tada, uputili zahtev, preko

svojih ljudi u Bosni, da pokušaju da ustanove gde se nalaze preživeli iz tog požara u Pionirskoj ulici i oni su uspeli da nađu jednog preživelog i dali su nam ime.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste se sastali i razgovarali sa VG-78 i VG-101?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Tako je, časni Sude. Kada smo se, prvi put, sastali sa VG-78, VG-78 nam je dao ime VG-101, tako da smo se, kasnije, videli i sa VG-101. Sa VG-78 je obavljen razgovor 23. januara ove godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Oprostite?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: VG-78. A razgovor sa VG-101 smo obavili 23. marta ove godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: VG-78, da li je imala isto ime kada ste je našli, kao i u vreme kada je došlo do požara 1992. godine?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Ne, VG-78 nije bila udata 1992. godine. U međuvremenu se udala.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Isto pitanje se odnosi i na VG-101.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: VG-101 nije bila udata 1992. godine. Udala se posle juna 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dao sam vam pseudonim osobe ...

prevodioci: Časni Sude, možete li da zamolite gospodu da malo uspore? Hvala vam.

SUDIJA HANT: Svima nam je stalo da završimo što pre, ali ne ako moramo da pređemo preko mrtvih prevodilaca. I mislim da ćete ustanoviti da ako napravite pauzu, i svedok će to isto da učini, pa ćemo na kraju i uštedeti na vremenu. Setite se da to govorim i svim svedocima koji svedoče na BHS-u.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da, časni Sude. Na dnu ove liste sa pseudonimima, imamo osobu, jednu od žrtava požara, kojoj je proizvoljno dodeljen broj VG-999. Možete li da nam opišete u kakvom su odnosu VG-99,9 VG-101 i VG-78?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: VG-999 je majka VG-78 i VG-101.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: U prvom razgovoru koji ste imali sa VG-13, da li vam je ona opisala da je videla VG-999 i njenu decu kao žrtve požara u Pionirskoj ulici?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, svakako. Spomenula je VG-101, VG-78 i VG-999 kao osobe koje su poginule u požaru u Pionirskoj ulici.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ih je identifikovala po imenima koja su imale u to doba?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da. VG-13 ih je identifikovala po imenima koja su imale 1992. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ih je identifikovala kao sestre?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Samo da razjasnimo konfuziju, skrenuo sam vam pažnju na VG-79. Da li postoje dve osobe koje su povezane sa ovim slučajem, a da imaju isto ime?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, svakako, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Nemojte da nam kažete ko su te osobe, to će Sud sam da vidi. Za vreme istrage, jeste li saznali da se gospodin Vasiljević predstavio kao neka vrsta službenog lica ili neko ko ima službene veze sa Crvenim krstom?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Apsolutno, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li istražili taj aspekt ovog predmeta?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, svakako, časni Sude. Ono što je tim istražitelja uradio kada je saznao da neki od naših svedoka tvrde da se gospodin Vasiljević predstavljao kao predstavnik MKCK, odnosno Međunarodnog komiteta crvenog krsta (ICRC, International Committee of the Red Cross) je da pošalje službeni zahtev njihovom predstavniku u Ženevi (Geneva) i zatraži informaciju da li je gospodin Vasiljević ikada bio predstavnik MKCK.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li dobili odgovor?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Kakav je bio odgovor?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da gospodin Vasiljević nikada nije bio predstavnik MKCK u Ženevi, koji je radio bilo gde u Bosni ili bivšoj Jugoslaviji.

TUŽILAC GRUM: Molim da se svedoku pokaže dokument Tužilaštva 51.

SUDIJA HANT: To bi trebalo da se uokviri u zlatni ram. To mora da je prvi put da je MKCK ikada išta poslao, bar u pisanoj formi.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roj, da li prepoznajete šta je dokazni predmet 51?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Naravno, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta je to?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: To je odgovor na zahtev koji smo uputili Međunarodnom komitetu crvenog krsta.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor da se usvoji dokazni predmet 51, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Usvaja se dokazni predmet 51.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roj, da li ste, takođe, pokušali da stupite u kontakt sa vlastima Republike Srpske da proverite je li on bio zastupnik nekog lokalnog ogranka Crvenog krsta?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li pokušali da ustanovite da je li on imao bilo kakav službeni položaj u vezi sa izbeglicama ili slično pri vlastima Republike Srpske u vreme koje je relevantno za ovaj predmet?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, svakako. Učinio sam to.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste tada pokušali da proverite da li postoji bilo kakva krivična evidencija za Milana Lukića, Sredoja Lukića i Mitra Vasiljevića?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, svakako. To je bilo u istom zahtevu.

TUŽILAC GRUM: Zamolio bih da se svedoku pokažu dokumenti Tužilaštva 69 i 69.1. Broj 69 je engleski prevod dokumenat broj 69.1.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roa, molim vas da pogledate dokument Tužilaštva 69. Da li prepoznajete taj dokument?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako, časni Sude. To je prevod odgovora koji smo primili od vlade Republike Srpske.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se tu vidi da li je gospodin Vasiljević imao bilo kakvu funkciju u lokalnom Crvenom krstu u Republici Srpskoj?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da. Ovde stoji da gospodin Vasiljević nikada nije bio član Crvenog krsta niti predstavnik neke humanitarne organizacije.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li se tu vidi je li on bio imenovan na bilo kakvu funkciju od strane vlade Republike Srpske, da vrši bilo kakve službene dužnosti u vremenu relevantnom za ovaj predmet?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako, časni Sude. Ovde se kaže da ga vlasti Republike Srpske nisu imenovale ni na kakvu službenu dužnost.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, da li možemo da usvojimo dokazne predmete 69 i 69-1?

SUDIJA HANT: Ima li prigovora od strane Odbrane?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Usvajaju se u spis dokazni predmeti P69 i 69-1. Nije potrebno da svedok pročita neke delove dokumenta ili da ga potvrdi. Mi možemo sami da ga pročitamo.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jeste li uzeli izjavu od gospodina Vasiljevića u vezi sa onim što je relevantno za ovaj predmet?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Jesam, časni Sude. To je bilo 16. i 17. novembra 2000. godine.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li je gospodin Vasiljević išta izjavio u vezi sa bilo kakvim aktivnostima i bilo čime što je on učinio nakon što su ubijeni ljudi na obali reke Drine?

SUDIJA HANT: Ovo smo već čuli i imamo video u dokaznom materijalu.

TUŽILAC GRUM: U redu.

SUDIJA HANT: Idemo dalje. Nećemo dva puta da proveravamo iste stvari. Nije bilo nikakvih prigovora na to. Pređimo na ono šta svedočenje ovog svedoka treba da dokaže.

TUŽILAC GRUM: Da bi se razumelo sledeće pitanje, časni Sude, trebaće mi odgovor na to.

SUDIJA HANT: U redu. Nastavite.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Dozvolite da pitanje postavim ovako, istražitelju Roa: Da li ste, u jednom trenutku, istraživali je li gospodin Vasiljević otišao u policijsku stanicu i podneo prijavu u kojoj tvrdi da je Milan Lukić izvršio ubistvo 7. juna, na reci Drini?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, jesam. Poslao sam zahtev vlastima Republike Srpske tražeći prijavu koju je gospodin Grum ranije spomenuo.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Jesu li oni raspolagali bilo kakvom evidencijom da je ikakva krivična prijava podneta od strane bilo koga protiv Milana Lukića, u vreme koje je relevantno za ovaj predmet?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Apsolutno ne, časni Sude.

TUŽILAC GRUM: Zamoliću da se svedoku pokažu dokumenti Tužilaštva 162 i 163. Dokument 163 je original and broj 162 je engleski prevod tog dokumenta.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roj, molim vas da pogledate dokazne predmete 162 i 163. Da li prepoznajete o čemu se radi?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako. Originalna verzija od vlade Republike Srpske i naš službeni prevod napravljen ovde, na Međunarodnom sudu.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Da li ste, takođe, u toku istrage pokušali da istražite je li gospodin Vasiljević bio pripadnik teritorijalne odbrane vojske i da li je bio ranjen pri vršenju ovih dužnosti?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Svakako, časni Sude.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Šta ste učinili kako biste istražili ovaj aspekt njegove izjave?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Dana 5. aprila ove godine, poslao sam zahtev vladi Republike Srpske tražeći vojni dosije gospodina Mitra Vasiljevića, vreme njegove mobilizacije, da li je bio ranjen za vreme rata, sve što se odnosilo na njegovu vojnu službu. Međutim, otkako sam poslao zahtev, ja nikada nisam primio bilo kakav odgovor od vlade Republike Srpske.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, ovaj dokument 162 nije ni sa čim povezan. Šta obrađuje ovaj izveštaj 06-01/94? Koliko ja razumem, ovo je pokušaj da se proveri da li je on išao u policijsku stanicu i razgovarao sa nekim policajcem, koji je kasnije preminuo, da bi prijavio neki događaj.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Gde mi to vidimo ovde?

TUŽILAC GRUM: U tom pismu piše da je nakon provere ...

SUDIJA HANT: Pročitao sam ga i tu piše da neki izveštaj broj 06-01/94 ne postoji.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude. Ovaj izveštaj se odnosi na incident u vezi sa Milanom Lukićem.

SUDIJA HANT: Žao mi je, ali izveštaj 06-01/94 može, isto tako, da se odnosi i na pljačku u lokalnom dućanu.

TUŽILAC GRUM: Ali kaže se, posle, da se radi o incidentu u kojem je učestvovao Milan Lukić, časni Sude.

SUDIJA HANT: Da, ali to, i dalje, ne može da se dovede u vezu s onim što je optuženi rekao za vreme ovog razgovora koji je s njim vođen.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja ću da pronađem zahtev, taj određeni zahtev i njega ću da predložim u spis.

SUDIJA HANT: Mislim da ćete baš to morati da učinite.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, da sada ne odugovlačimo, tražiću da se donese taj zahtev i onda, možda, za vreme dodatnog ispitivanja, nakon unakrsnog, mogu da ga predložim kao dokazni predmet putem istražitelja.

SUDIJA HANT: To zavisi od unakrsnog ispitivanja, ali da, svakako, učinite to.

TUŽILAC GRUM: Zamoliću da se svedoku pokaže dokazni predmet 64, dakle, dokumet Tužilaštva 64.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Istražitelju Roj, da li prepoznajete dokument Tužilaštva 64 i o čemu se radi?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude. To je zahtev koji sam, 5. aprila 2001. godine, poslao vladi Republike Srpske u vezi vojnog dosijea gospodina Mitra Vasiljevića.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja nemam više pitanja za istražitelja, za sada. Da li će gospodine Domazet da mi dozvoli da pitam za ...

SUDIJA HANT: Šta ćete da uradite sa ovim? Da li je ikada stigao bilo kakav odgovor koji bi ovaj dokument učinio prihvatljivim.

TUŽILAC GRUM: Da, izvinjavam se, časni Sude. Tužilaštvo predlaže dokazni predmet broj 64 u spis.

SUDIJA HANT: Ali još uvek ne znamo da li je bilo odgovora na njega.

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Gospodine Roj, da li je bilo odgovora na taj zahtev?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Časni Sude, nikada nismo dobili odgovor.

SUDIJA HANT: Hvala. Da li imate prigovor na ovaj dokument 64, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Hvala. To će da bude dokazni predmet P64.

TUŽILAC GRUM: Ja bih, sada, da zaključim ispitivanje ukoliko se gospodin Domazet složi sa ovim zahtevom, koji još uvek moramo da podnesemo na usvajanje.

SUDIJA HANT: U redu. U svakom slučaju, dozvolićemo vam da to obavite kasnije.

TUŽILAC GRUM: Hvala, časni Sude.

SUDIJA HANT: Izvolite, gospodine Domazet.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT DOMAZET

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Gospodine Roj, da li se sećate da ste, istražujući ovaj predmet, u toku ove godine, obavili razgovor sa jednim licem muslimanske nacionalnosti, koji je bio pacijent užičke bolnice, u maju, junu i julu 1992. godine, a u vezi Mitra Vasiljevića?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Ja ne bih pominjao njegovo ime, bar ne sada. Mislim da on ima oznaku VG-113, pa bih molio da se pokaže svedoku spisak da bi identifikovao da li se radi o tom svedoku.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Ime svedoka nije na listi koju ovde imam.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, tako je. Nemate neku drugu listu?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Ime svedoka nije ni na ovoj listi, časni Sude.

SUDIJA HANT: Da li biste, možda, to hteli da napišete na komadu papira, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Da, mogu ...

SUDIJA HANT: Vi niste tražili zaštitne mere, koliko ja znam, pa vam još uvek nismo dodelili nikakve brojeve.

ADVOKAT DOMAZET: Ja sam siguran da je ovaj svedok ... Mislim da je 113.

SUDIJA HANT: Molim vas, napišite njegovo ime i pokažite mu.

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Gospodine Domazet, ako mi kažete da je to ime pod brojem 113, ja to prihvatam.

SUDIJA HANT: Ali, da li to ime, napisano na papiru, u stvari, pripada svedoku, to jest osobi, sa kojom ste vi razgovarali i čije je ime, kasnije, dato Odbrani?

SVEDOK ROJ: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Označićemo, sada, to kao dokument pod pečatom. To će da bude dokazni predmet D5, koji se zavodi pod pečatom.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se, gospodine Roj, sećate da vam je to lice dalo i neku dokumentaciju, otpusnu listu svoju iz te bolnice, kao dokaz od kada do kada je bio u bolnici?

SVEDOK ROJ: Koliko se sećam, časni Sude, ja sam video te dokumente i napravio sam fotokopiju dokumenata. Trebalo bi da budu zajedno sa izjavom svedoka VG-113.

SUDIJA HANT: Mislite, izjavom osobe, čije je ime na onom papiru?

SVEDOK ROJ: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Jer može da se ispostavi, na kraju, da on ipak nije 113.

SVEDOK ROJ: Pa, to ...

ADVOKAT DOMAZET: Ja imam u rukama tu izjavu, i na engleskom i na BHS jeziku, i stoji da je 113 oznaka, ali taj svedok nije predložen.

SUDIJA HANT: Nećemo sada o tome da brinemo.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Vi se sećate da ste tom licu pokazivali ovaj album fotografija, koji ste pokazivali i drugim svedocima, kako ste malopre objasnili?
SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Moraću da pogledam izjavu. Obično u izjavi piše da li smo nekome pokazivali foto album, odnosno, foto-pano.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da, u izjavi piše da je pokazan i da je on identifikovao, kao osobu broj 9, Mitra Vasiljevića i upisao u tom albumu.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude, moguće je. Moram da proverim da li je moj potpis na tome.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, imate li vi to kod sebe?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Pokažite mu je.

SVEDOK ROJ: Da, časni sude. Moj potpis je na tome.

SUDIJA HANT: Hvala.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate, gospodine Roa, da je ta osoba potvrdila da je Mitar Vasiljević bio u užičkoj bolnici za vreme dok je i on u toj bolnici bio?

TUŽILAC GRUM: Prigovor.

SUDIJA HANT: Da?

TUŽILAC GRUM: Dokaz iz druge ruke, časni Sude. Postoji svedok koji je na raspolaganju i koji može da se pozove da svedoči.

SUDIJA HANT: Ja ne znam koju ćemo težinu ovome da pridamo, gospodine Domazet. To zavisi od vas. Ukoliko želite da osigurate unapred njegov kredibilitet, to je jedna stvar pretpostavljam, osim ukoliko ne budemo morali ponovo da pozovemo gospodina Roj, ali to, svakako, nije ništa čemu ćemo da pridamo težinu kao dokazima činjenica koje su iskazane. Vi imate svedoka kojeg možete da pozovete. Dobili ste pristup tom svedoku. Mislim da sam ja razumeo, na osnovu vašeg predraspravnog podneska, da ćete vi da ga pozovete. Ne razumem, onda, šta je svrha ovog dokaza.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša visosti, ja se bojim da taj svedok, na poziv Odbrane, neće doći. To je, po meni, veoma važan svedok, ali ako postoje primedbe ove vrste, ja ću samo pokušati i predložiti da uvrstim kao dokaz otpusnu listu, koju je taj svedok

dao ... Koja je ... Koju sam i preveo na engleski jezik. Ima je u dovoljnom broju primeraka, a pokušaćemo da tog svedoka, kao svedoka Odbrane, dovedemo.

SUDIJA HANT: Nisam siguran da govorimo o istoj stvari. Kada kažete otpusna otpusno lista, da li mislite na otpusnu listu vašeg klijenta ili vašeg potencijalnog svedoka?

ADVOKAT DOMAZET: Potencijalnog svedoka, časni Sude.

SUDIJA HANT: To možete da učinite. To nije dokaz iz druge ruke. To je smao način da se to dokaže, ali ako ste zabrinuti u vezi toga hoćete li uspeti da dovedete svedoka, onda, dokaz iz druge ruke može da ima određenu težinu. Ali, onda, morate da utvrdite zašto ne možete da pozovete svedoka. Gospodine Grum, ja malo oklevam da uvodimo nepotrebne dokaze, ali ako postoji problem, onda ćemo morati, ponovo, da pozovemo gospodina Roa da svedoči o izjavi koju je uzeo.

TUŽILAC GRUM: Gospodin Roj radi ovde, u zgradi, i biće dostupan u bilo koje vreme ako gospodin Domazet ...

SUDIJA HANT: Na žalost, prošle nedelje nam nije bio na raspolaganju, ako mogu da primetim.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, bio bi ovde, da nije bio u pitanju neki hitan posao ...

SUDIJA HANT: Ta divna fraza koju Tužilaštvo koristi: "Možda je na zadatku", ali ako stvari tako stoje, onda ćemo, ponovo, da ga pozovemo. Gospodine Domazet, mogu li da vam predložim da vi predate otpusnu listu vašeg potencijalnog svedoka da vidimo da li je ovaj svedok u stanju da je, na neki način, identifikuje. U svakom slučaju, moraćete da to nekako predložite kasnije, ako se vaš svedok ne pojavi.

ADVOKAT DOMAZET: Da, slažem se, vaša Visosti. I molio bih da pogledamo ... Svedok je, malopre, pogledao kompletnu izjavu koju je uzeo, u kojoj je priložena ova lista, koju prilažem još u prevodu na engleski jezik.

SUDIJA HANT: Ja vam predlažem da vi ponudite otpusnu listu, jer je to originalni dokaz, a onda ćemo da dobijemo izjavu u vezi toga da li ovaj svedok to može da identifikuje. Na taj način, možete to da dokažete, a da se gospodin Roj ne poziva ponovo. Šta kažete na to, gospodine Grum?

TUŽILAC GRUM: To bi nam odogovaralo, časni Sude.

SUDIJA HANT: U redu. Još uvek nemamo pseudonim za njega. Hoćemo li da ga zovemo svedok D-1? Možda bi to dovelo do konfuzije u dokaznim predmetima.

ADVOKAT DOMAZET: Da, da, zašto ne?

SUDIJA HANT: Možda VGD-1? Za sada ćemo da ga zovemo VGD-1, a njegova otpusna lista će da bude D6, a izjava za koju tvrdite da je uzeta od strane ovog svedoka biće označena za identifikaciju brojem 1. To neće da uđe u spis, ali bar će da bude dokazano, bez ponovnog zvanja gospodina Roj, ukoliko to ne bude potrebno. Da, izvolite nastavite. Hoćemo li dobiti dokumente?

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude. Original na BHS je dokument koji je bio priložen izjavi. Ja prevod tog dokumenta vidim po prvi put.

SUDIJA HANT: Je li taj drugi dokument, zapravo, izjava koju ste vi uzeli od svedoka koga ćemo da zovemo VGD-1?

SVEDOK ROJ: To je samo foto-kopija otpusne liste. Ako pogledam prevod ...

SUDIJA HANT: Ne, još ga niste dobili. Sudski poslužitelj će da vam doda.

SVEDOK ROJ: Da, časni Sude, ovo je izjava koju sam uzeo od svedoka VG-13.

SUDIJA HANT: Ili VGD-1?

SVEDOK ROJ: VGD-1.

SUDIJA HANT: Hvala. Gospodine Domazet, nastavite.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se, gospodine Roj, sećate da je ovaj svedok vama predao ili rekao da je davao i pismenu izjavu policiji u Bosni i Hercegovini, MUP-u Bosne i Hercegovine?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Sećam se da taj svedok to učinio. Da.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Da li se sećate približnog vremena te izjave u odnosu na vreme kada ste vi ovu izjavu uzimali?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Ako se dobro sećam, časni Sude, mislim da je to bio 1997. godine, ali moram da pogledam dokument. Ja sam taj dokument video ranije, ali morao bih ponovo da ga pogledam.

SUDIJA HANT: Imate li ga vi kod sebe, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Molim da ga, onda, pokažete svedoku.

SVEDOK ROJ: Da, časni Sude. Ovo je uzeto 1997. godine, 7. juna 1997. godine.

SUDIJA HANT: Hvala.

ADVOKAT DOMAZET – PITANJE: Još samo jedno pitanje, gospodine Roj. Jeste li vi, kao istražitelj, razgovarali sa jednom ženom muslimankom, koja je bila očevidac pada sa konja Mitra Vasiljevića?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude.

ADVOKAT DOMAZET: Ja, na žalost, imam samo njeno ime, a ne i pseudonim, pa bih, možda, napisao da ... ako se svedok seća.

SUDIJA HANT: Molim vas da uz to napišete i VGD-2.

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Taj dokument će da bude dokazni predmet D7 i zavodi se pod pečatom.

ADVOKAT DOMAZET: Ja nemam drugih pitanja, vaša Visosti, i ako sam vas dobro razumeo, nije potrebno da dajem u više primeraka ove dokaze, jer ćemo sačekati da li će ovi dokazi biti uvršćeni, zavisno od mogućnosti. Hvala.

SUDIJA HANT: Pravi dokumenti, ako mogu tako da ih opišem, zapravo, dva izveštaja, postali su deo dokaznog materijala, ali izjava svedoka nije, to jest izjava istražitelja. Gospodine Grum, izvolite.

DODATNO ISPITIVANJE: TUŽILAC GRUM

TUŽILAC GRUM – PITANJE: Imam jedno pitanje za svedoka, časni Sude. Gospodina Domazet vas je upravo pitao da li ste razgovarali sa jednom ženom koja je izjavila da je videla kako gospodin Vasiljević pada s konja. Da li vam je ta žena rekla datum kada je videla da se to dogodilo?

SVEDOK ROJ – ODGOVOR: Da, časni Sude. To je bilo između 22. i 24. juna 1992. godine.

TUŽILAC GRUM: Nemam više pitanja.

SUDIJA HANT: Hvala vam, gospodine. Vi ste svoj zadatak obavili i sada možete da idete. Hvala vam što ste došli i svedočili.

SVEDOK ROJ: Hvala, časni Sude.

SUDIJA HANT: Rekli ste da imate izjave po Pravilu 92bis?

TUŽILAC GRUM: Da. Gospođa Bauer (Bauer) će da preuzme prezenatciju ovih dokumenata.

TUŽILAC BAUER: Časni Sude, mi smo ozbiljno razmotrili vaš predlog da označimo registratore i da donesemo odluku o tome na koje delove izjava Tužilaštvo namerava da se osloni. Kopirali smo sve registratore, evo ih ovde i spremni su. Obavili smo, takođe, još jedan posao. Redigovali smo neka imena zaštićenih svedoka i u engleskoj i u BHS verziji tekstova i, pored toga, izdvojili smo engleske verzije izjava koje, čini se, nisu relevantne za predmet. U BHS verziji, moram da dodam, s obzirom da se radilo o originalima, izdvojili smo overene verzije i ja sam im samo dodala zabeležku "nerelevantno", zato što nisam htela da cepam originalne overene izjave.

SUDIJA HANT: Da li su imena, koja ste redigovali, data Odbrani?

TUŽILAC BAUER: Imena su bila poznata tokom celog procesa. To su bili zaštićeni svedoci tokom celog suđenja, i oslovljavani su pseudonimima.

SUDIJA HANT: Hvala.

TUŽILAC BAUER: Mi smo označili regulator kao dokument broj 143.

SUDIJA HANT: Koliko izjava ima u njemu?

TUŽILAC BAUER: Šest, časni Sude.

SUDIJA HANT: Možda bi bilo dobro da pročitate samo njihova imena ili pseudonime za zapisnik.

TUŽILAC BAUER: To nisu bili zaštićeni svedoci, tako mislim da mogu da pročitam njihova imena za zapisnik. To je, dakle, izjava Simeona Vasića, uključujući i pismenu izjavu pod zakletvom, koju su obezbedile Sjedinjene Države (The United States of America). Zatim, tu su Fikret Kokalić, Muharem Samaradžić, Mehmed Tabaković i Mehmed Turković.

SUDIJA HANT: Budite ljubazni i dajte ta imena sudskim stenografima. Imate li prigovor na ovo, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša visosti, ne drugo do onog što sam već i ranije imao, a to je ... Jedino bi bio prigovor za svedoka Simeona Vasića.

SUDIJA HANT: Molim da me podsetite. Mislim da ste pokrenuli pitanje u vezi jednog od njih. Dali ste neke dokumente kao odgovor, ako se dobro sećam.

ADVOKAT DOMAZET: Pa, vaša Visosti, ja sam se pozvo, upravo, na dokumente koji su priloženi uz njegovu izjavu, u kojoj je stajalo da je, u to vreme, bio mobilisan i pripadnik vojske za period kada govori da je radio u brani i da je primao naređenja o puštanju vode sa brane. A ja nemam ovde dokaze da on nikad taj posao nije ni obavljao, jer nisam u situaciji bio da, za ovo vreme, to pribavim. Ali je to nešto što bi, naknadno, mogao učiniti. Međutim smatrao sam da ovaj svedok ne treba, u smislu 92bis, da bude saslušan, ali, što se tiče svih ostalih, nisam se protivio i ne protivim se.

SUDIJA HANT: Za koji deo Pravila 92bis se on ne kvalifikuje kao svedok?

ADVOKAT DOMAZET: Mislite, vaša Visosti, na izjavu svedoka, na deo iz izjave svedoka.

SUDIJA HANT: Pre svega, mene brinu formalnosti Pravila 92bis. Da li dokazi, odnosno materijal koji oni sadrže, pokazuju bilo šta drugo osim dela i ponašanja optuženog, za koja se on tereti u optužnici? To je prvi uslov, koji treba da bude zadovoljen. Drugim rečima, da li se oni bave činjenicama koje se vežu za postupke vašeg klijenta, za koja se on tereti u optužnici?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, moj klijent se, uopšte, ne pominje u njegovom svedočenju, ni na koji način.

SUDIJA HANT: Bavi se, naizgled, navodnim napadom na civilno stanovništvo.

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti.

SUDIJA HANT: A u vezi čega nije bilo pokrenuto značajno pitanje. Izjava koja je priložena uz to, dakle, javni beležnik je, sigurno, osoba koja je ovlašćena da overava izjave prema zakonom i proceduri svih država, čak i Sjedinjenih Američkih Država. Izjava izgleda da zadovoljava sve odredbe i pravila. Stvar je u tome da li da se usvoji celokupna izjava ili samo neki njeni delovi i da li svedok mora da se pojavi na unakrsnom ispitivanju. Vi želite da osporite jednu od izjava u tome, ako sam dobro shvatio, jer ste rekli da imate jedan dokument, koji dokazuje da on nije imao službu, za koju, u toj izjavi, kaže da jeste.

ADVOKAT DOMAZET: Da, vaša Visosti. Jer on, u izjavi, navodi da je bio zaposlen u hidroelektrani i dobijo naređenja od štaba grada, od jeseni 1992. do oktobra 1993. A lično je priložio potvrdu komande 2. Podrinjske brigade, gde je bio angažovan u jedinici te brigade vojske Republike Srpske od 19. maja 1992. godine do 16. septembra 1993. godine. Što se tiče overe, ja u trenutku kada sam ...

SUDIJA HANT: Samo trenutak. Ja ne vidim nikavu potvrdu koja je priložena uz ovu izjavu. Govorimo li mi o istoj osobi, Simeoun Vasiću?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude. Ali ima tu broj 613 524.

SUDIJA HANT: To nije broj koji ja ovde imam. On kaže, u skladu sa izjavom koju ja imam, da je počeo da radi u hidroelektrani u Višegradu 1985. godine, da je tamo radio kao nadzornik, da je bio jedini Srbin tamo zaposlen. Gde stoji u izjavi da je primao instrukcije?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša visosti, ono što sam ja dobio, to stoji na stranici 645 516, u drugom pasusu.

SUDIJA HANT: Da, vidim. Vi želite da osporite da je, u to vreme, bio zaposlen u toj hidroelektrani?

ADVOKAT DOMAZET: Da. Jer je priložio potvrdu da je, u to vreme, bio u vojsci, a i kada je radio u hidroelektrani, nije radio na takvom radnom mestu.

SUDIJA HANT: A ko je podneo ovu potvrdu? Sam gospodin Vasić, zar ne?

ADVOKAT DOMAZET: Pretpostavljam, vaša Visosti. Jer sam je dobio od tužioca u ovom binderu dokaza, uz njegovu izjavu, sa još nekim pismenim dokazima koje je, verovatno, on priložio.

SUDIJA HANT: Ništa od toga nije usvojeno u spis. Šta kaže Tužilaštvo?

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, ja ne znam da ta potvrda postoji. Ako nam gospodin Domazet pokaže tu potvrdu i ako je ona povezana sa izjavom, ja bih se složio da se ona usvoji kao dokazni predmet Odbrane. Ja nemam tu potvrdu u ovom trenutku i ne znam da li ona, uopšte, postoji.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, da li samo ovo osporavate u vezi pozivanja ove osobe kao svedoka?

ADVOKAT DOMAZET: Pa, ukoliko bi je pozvali, imao bih je što pitati, mada ta osoba nigde nije pominjala Mitra Vasiljevića. I ako mogu da pomognem, ako je to ovaj problem, zaista, da ne bi bilo to jedini problem, možemo da ... mogu da povučem svoj prigovor i da se složimo da se i ta izjava izvede kao dokaz.

SUDIJA HANT: Ne bih želeo da povučete bilo koji od svojih prigovora ili da odustanete od bilo kojih prava svog klijenta. Pravilo 92bis služi tome da se skрати vreme, koje se posvećuje svedočenju. Na samom kraju tog Pravila stoji odredba da Pretresno veće može da odluči da li će da prihvati delove transkripta ili da zahteva od svedoka da se pojavi na unakrsnom ispitivanju. Uopšteno gledajući, Pretresno veće neće doneti odluku da se neka osoba pojavi na svedočenju, ukoliko ne postoji neko stvarno pitanje za svedoka. Sad, da ste ga pozvali kao svedoka u vezi ove potvrde, koja osporava navode u njegovoj izjavi i koja je, izgleda, relevantna za izvođenje dokaza Tužilaštva, mi bismo ga doveli na unakrsno ispitivanje, tako da ste mogli da mu postavljate pitanja. Ono što je gospodin Grum ponudio je da se usvoji ova izjava, ako se pokaže da je povezana sa tom potvrdom. On, izgleda, nije upoznat sa postojanjem te potvrde, a uveravam vas da ni mi ne znamo za njeno postojanje. Na primer, ona se ne spominje u izjavi. Ponudio bih vam da se vi sastanete sa gospodinom Grumom u vezi te potvrde. Možemo to da obavimo na neformalan način, ako uspete da se sporazumete do sutradan ujutro. Mislim, ne ovde u Sudu. Ukoliko nam dostavite vaše odobrenje, onda možemo da postupimo onako kako se sporazumete.

ADVOKAT DOMAZET: Vaša visosti, ova potvrda je na BHS, nije bila prevedena. Ja mislim da je zbog toga i priložena uz ovo. Tako da je moguće da je zbog toga nije video, ovaj, nije mogao da upozna gospodin Grum, ali, zaista, ne bih na tome insistirao, jer jedan od mojih prigovora je bilo i, upravo, na overu ovog iskaza. A, u to vreme, nisam imao dokaza da je, na ovaj način, u SAD, njegova izjava overena tako da ne bih ovo komplikovao. Zaista, mislim da ovaj iskaz nije od uticaja na predmet Mitra Vasiljevića lično i odustao bih od ovog prigovora, tako da se može i ovaj dokaz izvesti u smislu 92bis.

SUDIJA HANT: Ako je, za vas, to zadovoljavajuće. Vi ste iskusan advokat i neću, na bilo koji način, da utičem na vas. Dakle, nema prigovora da se ovi dokumenti usvoje u spis.

ADVOKAT DOMAZET: Ne, vaša Visosti, ali bih molio, obzirom da ja sutra nisam ovde, ako bih mogao sa gospodinom Grumom ono što je ostalo u vezi svedoka VG-81 da usaglasimo. Mi smo to, čini mi se, usaglasili, ali bi trebalo i da uđe u transkript, a to se radi o nekoliko stvari, koje ne stoje u izjavi koju je svedok VG-81 dao ovde, pred Sudom.

SUDIJA HANT: To je onaj svedok o kome ste hteli juče da razgovarate? Siguran sam da možemo da se usaglasimo oko toga. Vi želite da uđe u zapisnik da u njenoj izjavi ne postoji određen broj stvari o kojima je svedočila. Je li tačno?

ADVOKAT DOMAZET: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Gospodine Grum, mogli biste da se usaglasite oko toga. A saglasnost može da uđu transkript na predraspravnoj konferenciji Odbrane, u ponedeljak.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude, to bi bilo dovoljno. Postoji još nešto u vezi ovog svedoka. Ako se sećate, ovaj svedok je odbio da identifikuje određen broj ljudi iz sela Kosovo Polje, i Sud je rekao da, ako nam ne kaže ta imena, njenom svedočenju će da da manju težinu. Razgovarao sam s njom, kao i sa gospodinom Domazetom i ponudio sam da ovi svedoci budu dostupni zastupniku da razgovara s njima, ukoliko to želi, ali on je odustao od toga. Zato mislim da je važno da uđe u transkript da su ti neimenovani svedoci bili dostupni Odbrani.

SUDIJA HANT: Mislite njihova imena su bila dostupna?

TUŽILAC GRUM: Njihova imena i Tužilaštvo ... Ne samo njihova imena, časni Sude. Tužilaštvo je ponudilo da se ovi ljudi sastanu sa Odbranom ili istražiteljem Odbrane u sarajevskoj lokalnoj kancelariji, u ono vreme koje odgovara Odbrani, kako bi dalje istražili ovu stvar.

SUDIJA HANT: Kako bi proverili njihov identitet.

TUŽILAC GRUM: Da. I da bi saznali neke informacije o tom slučaju.

SUDIJA HANT: U redu, to može da uđe u zapisnik. Je li ovo kraj tim sitnicama, ako mogu tako da ih opišem?

TUŽILAC BAUER: Na žalost, ne sasvim.

SUDIJA HANT: Dosije izjava svedoka, u skladu s Pravilom 92bis, usvajamo kao dokazni predmet P143.

TUŽILAC BAUER: Tužilaštvo i Odbrana su se sporazumeli oko nekih dodatnih dokaznih predmeta, koji nisu bili usvojeni tokom sudskog procesa, i mi smo ih objedinili. Reč je, uglavnom, o službenoj dokumentaciji Organizacije Ujedinjenih nacija u vezi sa Višegradom i drugim delovima Bosne i kampanji progona koja je poprimila rasprostranjenu i sistematsku formu. Imamo jedan dokazni predmet, koji bi mogao da šokira svojom opsežnošću, i to je prvi dokazni predmet, označen sa P5. U stvari, Tužilaštvo namerava da uzme u obzir, i to može da uđe u zapisnik, samo stranice 23 i 24 engleskog prevoda tog dokumenta. To će značajno da smanji vreme čitanja celokupnog dokumenta. Nismo, zapravo, hteli da cepamo celi transkript.

SUDIJA HANT: Hoćemo li onda to izdvojimo ili da uzmemo celi transkript?

TUŽILAC BAUER: Ja mogu, jednostavno, da pročitam brojeve, a gospodin Domazet, ukoliko još uvek ima listu dokaznih predmeta, može da me prati i jednostavno kaže, za zapisnik, da li se slaže ili ulaže prigovor.

SUDIJA HANT: U redu.

TUŽILAC BAUER: Mi smo ih sve zajedno stavili u fascikle.

SUDIJA HANT: U redu. Koji je sledeći dokument?

TUŽILAC BAUER: Prvi dokument bi bio P5. To je zapisnik 12. sednice skupštine srpskog naroda od 24. marta 1992. godine. Kao što je rečeno, nas zanimaju samo stranice 23 i 24 engleske verzije transkripta. Reč je o odluci o verifikaciji odluke o proglašavanju novouspostavljenih srpskih opština, koju usvajaju skupštine opština.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Znači, to će da bude dokazni predmet P5, stranice 23 i 24, koje su jedine relevantne.

TUŽILAC BAUER: I BHS prevod ovog dokaznog predmeta je P5-1.

SUDIJA HANT: Da, P5-1.

TUŽILAC BAUER: Zatim P6 je teleks poruka pomoćnika ministra za unutrašnje poslove srpske republike Bosne i Hercegovine, od 31. marta 1992 godine.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Nemam, časni Sude.

SUDIJA HANT: Usvaja se dokazni predmet P6.

TUŽILAC BAUER: P6-1 je opet BHS verzija dokumenta.

SUDIJA HANT: Dokazni predmet P6-1.

TUŽILAC BAUER: Dokazni predmet Tužilaštva pod brojem 7 je teleks Skupštine opštine grada Višegrada kojom se proglašava vanredno stanje usled pogoršanja političke situacije, od 6. aprila 1992. godine. BHS verzija je 7-1.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Usvajaju se dokazni predmeti P7 i P7-1.

TUŽILAC BAUER: Sledeći dokazni predmet je izveštaj samo na engleskom, sa privremenim brojem P12. To je izveštaj Tadeuša Mazovjeckog (Tadeusz Mazowiecki) o stanju ljudskih parava u Bosni i Hercegovini, od 10. februara 1993. godine. Međutim, imamo samo neke delove, koji se odnose na Bosnu, ali ne i na Hrvatsku, Makedoniju ili druge delove bivše Jugoslavije u tom izveštaju.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Usvaja se dokazni predmet P12.

TUŽILAC BAUER: Dokument koji ima privremeni broj 13 je izveštaj Saveta Evrope (Council of Europe). Reč je o izveštaju Kolina Kajzera (Colin Kaizer) o ratnim štetama i kulturnoj baštini u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, od 19. januara 1994. godine. Nas zanimaju sam oni delovi, koji se odnose na višegradsku opštinu.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Usvaja se dokazni predmet P13.

TUŽILAC BAUER: Još jedan izveštaj, koji ima privremeni broj 40. To je specijalni izveštaj MKCK-a, na temu nestalih osoba u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Saveznoj Republici Jugoslaviji, koji je sastavio MKCK iz Ženeve, 1998. godine.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Usvaja se dokazni predmet P40.

TUŽILAC BAUER: Dva poslednja izveštaja su označeni brojem P48. To je aneks konačnog izveštaja komisije eksperata Ujedinjenih nacija, koja je ustanovljena u skladu sa Rezolucijom 780 Saveta bezbednosti (Security Council). Stranice od 162 do 165 se bave situacijom u Višegradu.

SUDIJA HANT: Da li su to izdvojene stranice ili sve stranice od 162 do 165.

TUŽILAC BAUER: Ove stranice između.

SUDIJA HANT: Imate li prigovor, gospodine Domazet?

ADVOKAT DOMAZET: Vaša Visosti, nisam uspeo da nađem stranicu o kojoj govorimo.

SUDIJA HANT: Stranice od 162 do 165, u dokumentu koji nosi broj 48.

ADVOKAT DOMAZET: Od 162 do 168, je li tako?

SUDIJA HANT: Po transkriptu, to su stranice od 162 do 165.

TUŽILAC BAUER: Oprostite, ja sam razdelila sve svoje primerke, pa ne mogu da proverim da li imam ... Možda je to neka greška na mojoj listi.

SUDIJA HANT: Reč je o dokumentu od samo tri stranice.

ADVOKAT DOMAZET: Da. Nemam prigovor, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. To je dokazni predmet P48.

TUŽILAC BAUER: I poslednji dokument, označen privremenim brojem 49. To je, takođe, aneks konačnom izveštaju ekspertske komisije Ujedinjenih nacija, ustanovljenoj u skladu sa Rezolucijom 780 Saveta bezbednosti, od 27. maja 1994. godine. Reč je o aktivnostima paravojnih formacija u Bosni, posebno Belih orlova, i tako dalje.

SUDIJA HANT: Da, to je izveštaj komisije Ujedinjenih Nacija.

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Usvaja se, dakle, dokazni predmet P49.

TUŽILAC BAUER: To bi bilo sve.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, jedino šta još preostaje jeste transkript izjave optuženog. Bilo je nekih manjih redakcija i nekih manjih ispravki, koje gospodin Domazet i ja još uvek nismo imali prilike da ispravimo.

SUDIJA HANT: Je li to jedino što je preostalo?

TUŽILAC GRUM: Da, samo to. Svi su svedoci pozvani da svedoče i svi dokazni predmeti su sada usvojeni.

SUDIJA HANT: Hoćete li imati prilike da razgovarate sa gospodinom Domazetom o tome pre nego što on otputuje?

TUŽILAC GRUM: Nisam siguran da ću moći ... Zavisi od gospodina Domazeta. Nisam siguran da možemo sve to da završimo večeras.

SUDIJA HANT: Onda vam predlažem da vi zaključite svoj predmet, zavisno od toga da li će to da se reši, a na predraspravnoj konferenciji Odbrane u ponedeljak, 22., možete da to predložite na usvajanje.

TUŽILAC GRUM: U redu. To je za Tužilaštvo prihvatljivo.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, vi ste zadovoljni ovim?

ADVOKAT DOMAZET: Da.

SUDIJA HANT: Gospodine Domazet, kao što sam vam rekao, tražićemo vašu saglasnost u vezi Pravila 65ter(G). Dakle, reč je o listi svedoka i stvari koju treba da predate pre petka, 19. oktobra. Možete da nam je pošaljete faksom. Konferencija pre izvođenja dokaza Odbrane će da se održi u ponedeljak ujutro, 22 oktobra. Nadam se da neće da potraje dugo. Jedina stvar, o čemu bi moglo da se raspravlja, bili bi napadi muslimana na srpsko civilno stanovništvo. A onda očekujemo da će Odbrana da počne sa izvođenjem svojih dokaza u utorak, 23. oktobra. Podsećam vas da Pretresno veće neće da zaseda u nedelji od 29. oktobra, ali, inače, radićemo u kontinuitetu, osim ako jedna od strana ne zatraži prekid ili ako, možda, samo Pretresno veće ne zatraži prekid, ukoliko svi budemo iscrpljeni.

TUŽILAC GRUM: Časni Sude, Tužilaštvo, ovim, zaključuje izvođenje dokaza protiv gospodina Mitra Vasiljevića.

SUDIJA HANT: Zavisno od razvoja slučaja.

TUŽILAC GRUM: Da, časni Sude.

SUDIJA HANT: Hvala. Gospodine Domazet, da li vi želite da pokrenete neko pitanje pre nego što pređete na posao?

ADVOKAT DOMAZET: Ne, časni Sude, želim sam da znam u koliko sati počinjemo sa konferencijom u ponedeljak, 22.?

SUDIJA HANT: Ja mogu da se prilagodim vama što se tiče vremena, jer ne mislim da će konferencija dugo da potraje. Da li vam odgovara da to bude u 09.30 h? Ne znam kada sleću avioni iz Beograda.

ADVOKAT DOMAZET: Nadam se da ću da budem ovde u nedelju.

SUDIJA HANT: U tom slučaju, možemo da počnemo u ponedeljak, u 9.30 ujutro. Zahvaljujemo najlepše simultanim prevodiocima, stenodaktilografima i sudskom osoblju, koji su produžili sa radom. Nastavljamo u ponedeljak, 22. oktobra. Hvala.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje